

BARNEVERNLEDERE SVARER

En rapport basert på barnevernledernes vurderinger av egne tjenester.

SOS
BARNEBYER

Rapport nr. 3 | Høsten 2022

Barnevernlederne svarer

Det siste året har det skjedd veldig mye på barnevernfeltet. På nyåret trådte barnevernsreformen i kraft, ny barnevernlov med tilhørende forskrifter kommer, og kommunene har fått det helhetlige ansvaret for eget barnevern. Det har også blitt oppdaget og skrevet om flere utfordrende situasjoner i barneverntjenesten i det ganske land.

I sentrum av alt dette står de kommunale barnevernlederne. Barnevernlederne har en helt spesiell rolle i barnevernet, hvor de på den ene siden har den daglige ledelsen for barnevernet – samtidig som de har den spesielle rollen knyttet til barnevernets myndighetsutøvelse. Dermed er barnevernlederen i en unik posisjon til å si noe om hvordan tilstanden er i norsk barnevern. De er midt i barnevernets praksis samtidig som de har overblikket.

Vi ønsker at denne rapporten skal brukes av alle som er involvert i barnevernet. Fra politikere, departementer, ansatte i barneverntjenesten, organisasjoner til privatpersoner. Vi har derfor prøvd å beskrive tallene og innspillene så nøytralt som mulig. Vi er overbevist om at resultatene fra denne rapporten gir viktig informasjon til alle dem som ønsker å skape en bedre hverdag for barn og unge i sårbare omsorgssituasjoner.

Innholdsfortegnelse

1. Metode	3
Hvem er barnevernlederne som har svart?	4
2. Status i barnevernet	5
Hva er en forsvarlig saksmengde for en saksbehandler/kontaktperson?	5
Fortsatt en lang vei for å oppnå kompetansekravene i barnevernsreformen	7
Flere enn 8 av 10 barnevernledere sier at barn og unge har reell medvirkning på tjenestenivå	8
55 prosent av barnevernledere er delvis enig i at tilstandsrapporteringen resulterer i politisk eierskap av barneverntjenesten.	9
3. Forebygging	11
Over halvparten av tjenestene sier at de ikke har god nok tilgang til spesifikke hjelpetiltak overfor barn og familier med problemer knyttet til vold i hjemmet	11
Økonomiske- og levekårsutfordringer - verktøy og samarbeid	12
Nær 80% av tjenestene har fått bekymringsmeldinger fra skolen om skolevegring som skolene burde håndtert selv.	13
4 av 10 av tjenestene opplever at andre hjelpeinstanser overlater ansvaret til barnevernet når tjenesten går inn i saken.	14
Barne- og ungdomspsykiatrien, kommunal helsetjeneste og skole oppleves som de tjenesten som oftest overlater ansvaret til barneverntjenesten.	14
Mangel på kapasitet og tiltak oppleves som hovedmotivasjonen.	15
Flertallet av tjenestene har den nødvendige kapasiteten til å levere veiledning og lettere forebyggende tiltak til familiene.	16
Halvparten av tjenestene har et godt og systematisk samarbeid med BUP overfor barn og unge med psykiske plager.	17
Tyngre forebyggende tiltak - verktøy og samarbeid	18
Foreldre benytter seg i liten eller noe grad av støtteperson.	19
22 prosent av barnevernledere opplever i stor grad at barns rettsikkerhet og rett til personvern utfordres av foreldre.	20
4. Fosterhjem og søsken plassering	21
4 av 10 tjenester sliter med å rekruttere nok ordinære fosterhjem.	21
Nær 80 prosent av tjenestene rekrutterer fosterhjem i slekt og nettverk.	21
7 av 10 opplever det utfordrende å plassere søsken sammen i fosterhjem.	22
65 prosent av tjenestene blir i stor grad påvirket av begrenset mulighet til å kjøpe fosterhjem fra private aktører.	23
Arbeidsgodtgjørelse og tapt arbeidsfortjeneste ved frikjøp av fosterforeldre.	23
EMD-dommene har ført til mer samvær ved omsorgsovertakelse	24
5. Institusjonstilbud	25
Nær halvparten av barnevernlederne sier at færre barn har blitt plassert på institusjon i 2022.	25
6. Ettervern	28
Nær 80 prosent av barneverntjenestene er enig eller delvis enig i at de har tilstrekkelige ressurser til å levere gode ettervernstiltak.	28
Vedlegg 1 spørreskjema	30

1. Metode

Denne rapporten presenterer funn fra en spørreundersøkelse blant barnevernledere i Norge i perioden 27.september til 01.november 2022. Vi har sendt undersøkelsen til alle landets barneverntjenester og brukt verktøyet EasyQuest til å innhente svarene. Dette er tredje gang SOS-barnebyer gjennomfører en slik spørreundersøkelse og vi planlegger å fortsette med dette hvert år.

Vi håper denne rapporten skal gi deg som leser en bedre forståelse av hvordan barnevernledere opplever situasjonen i sin tjeneste og dermed også få et innblikk i tilstanden i norsk barnevern. I denne undersøkelsen har vi stilt 46 spørsmål fordelt på to kategorier:

- Kjennetegn ved situasjonen i den enkelte tjeneste
- Vurdering av aktuelle spørsmål i norsk barnevern

Vi i SOS-barnebyer har utformet spørsmålene, men vi har fått innspill fra andre sivilsamfunnsaktører til aktuelle tema og spørsmål.

Det er også viktig å påpeke at vi har spurt barnevernlederne om deres subjektive vurdering av spørsmålene. For eksempel har vi spurt dem om de har et godt og systematisk samarbeid med Barne – og ungdomspsykiatrisk poliklinikk (BUP). At en barnevernleder er uenig i dette, gjør ikke at vi kan trekke konklusjonen om at barneverntjenesten har et dårlig samarbeid med BUP. Kun at den enkelte barnevernleder ikke opplever det slik.

Da dette er tredje året vi har utført denne undersøkelse, vil vi i denne rapporten presentere svar fra alle tre årene og hvilken utvikling vi kan trekke frem av disse.

Denne rapporten gir ikke absolutte svar om hva som faktisk skjer i norsk barnevern, men den kan fortelle oss hvordan de som styrer norsk barnevern opplever sin arbeidshverdag og krysspresset i barneverntjenesten. Takk til alle som har bidratt til denne rapporten, ikke minst barnevernlederne som gav oss av sin knappe tid. Skulle det være noen feil i rapporten, står disse på forfatternes egen regning.

Kjersti Movold og Daniel Bøhn Rayner

07.11.2022
Oslo

Hvem er barnevernlederne som har svart?

Det er 58 barnevernledere som har svart på spørreundersøkelsen vår. Vi har ikke nøyaktige tall på hvor mange barnevernledere det er i Norge, da noen kommuner har flere barnevernledere og noen barnevernledere har ansvar for flere kommuner.

Barnevernlederne som har svart sier at de til sammen har 1580 årsverk i sine barneverntjenester i 2022. Videre bruker vi én ansatt om ett årsverk¹. 28 av barnevernlederne leder et interkommunalt samarbeid. Vi har gjort en tilsvarende analyse på de fem Bufetat-regionene².

Bufetat region	Antall svar	Årsverk	Årsverk SSB	Andel
Øst	14	388	2 665	14,5%
Vest	15	505	1304	38,7%
Nord	10	233	660	35,3%
Sør	10	292	872	33,4%
Midt-Norge	9	162	928	17,4%
Totalt	58	1 580	6 429	24,5%

I tjenestene vi har spurt er det i gjennomsnitt 27 ansatte, medianen er 26 ansatte og det er flest tjenester som har 6 til 15 ansatte. I analysene har vi gruppert barneverntjenestene etter antall ansatte. Tabellen under viser hvor mange tjenester som er i de ulike kategoriene og det samlede antall ansatte i de ulike kategoriene.

Størrelse	Antall tjenester	Antall ansatte
1 til 5	8	27
6 til 15	17	175
16 til 30	16	391
31 til 70	11	482
71 eller flere	6	505

Vi har ikke sett noen systematiske skjevheter i utvalget av barnevernledere, og mener de gir et tilstrekkelig representativt bilde av barneverntjenestene. En mulig feilkilde som vi ikke har belegg for i tallene våre, er at det kan være en forskjell mellom de barnevernlederne som har svart og de som ikke har svart.

¹ Det er ikke nødvendigvis slik at ett årsverk er én ansatt i statistikken, men det påvirker ikke vår analyse.

² I region Øst er gamle Akershus og Østfold fylke regnet med, men barneverntjenestene i gamle Buskerud fylke hører til region Sør.

2. Status i barnevernet

Det kan være vanskelig for utenforstående å få et innblikk i hvordan situasjonen er i barnevernet. Det skyldes at det er stor forskjell på de ulike barneverntjenestene, og at de sakene vi hører om enten er presseoppslag eller forskningsrapporter. Presseoppslag kan gi et øyeblikksbilde, men fokuserer ofte på enkeltsaker. Forskningsrapporter ser ofte på flere tjenester, men bygger på data som ofte ligger lengre bak i tid.

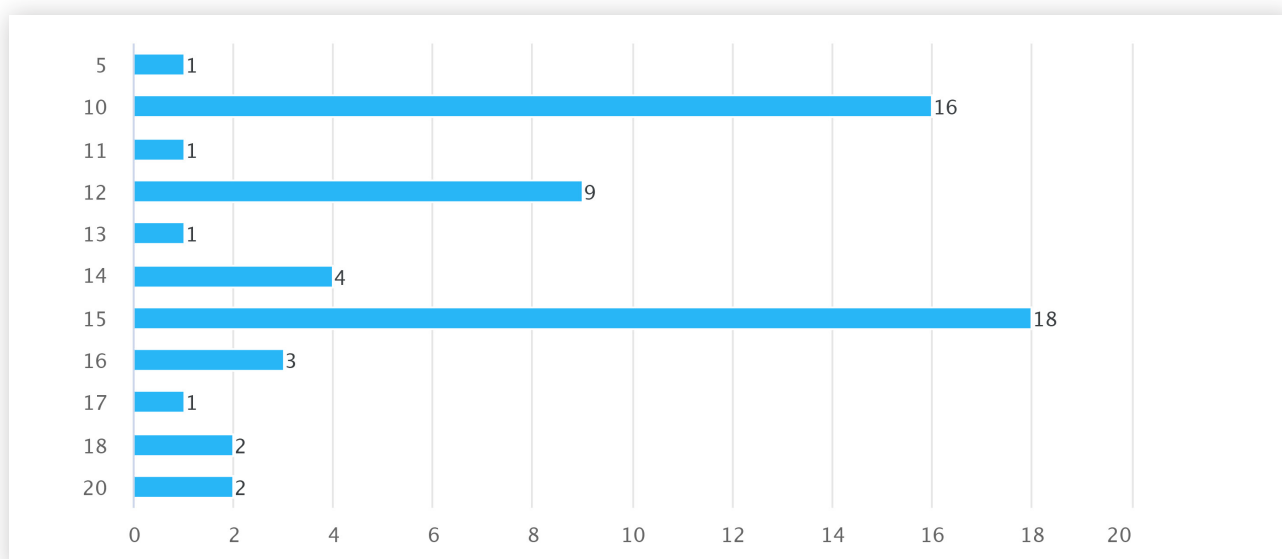
Vår undersøkelse komplementerer dette bildet. Barneverntjenestene som har deltatt i denne undersøkelsen, sørger for at vi bedre kan forstå hvordan situasjonen er. Målet er også at det skal bidra til politikkutforming som gir barn og familier best mulig oppfølging og omsorg. Blant annet gjennom å belyse arbeidsforhold og utfordringer innad i tjenesten.

I denne delen som omhandler status i barnevernet, har vi flere spørsmål som til sammen sier noe om hvordan ulike deler av tjenestene fungerer. Spørsmålene er ikke ment å dekke alle deler av barneverntjenesten.

Hva er en forsvarlig saksmengde for én saksbehandler/kontaktperson?

Vi har spurt barnevernlederne hva de tenker vil være en forsvarlig saksmengde for én saksbehandler/kontaktperson å ha ansvaret for i sin barneverntjeneste. En pågående politisk diskusjon vedrørende kapasitetsutfordringene i barneverntjenesten, går blant annet ut på hvor mange pågående saker én saksbehandler/kontaktperson har, og hva som er en forsvarlig mengde. Dette er et spørsmål vi har stilt over flere år, og som man kan lese av figurene nedenfor har det vært store variasjoner i svarene. Det vi kan lese ut av disse figurene, kan hentyde at stadig flere barnevernledere mener at 10 til 12 saker er mer forsvarlig nå, mot 15 saker tidligere, grunnet kapasitet, kompleksitet og ressursbruk.

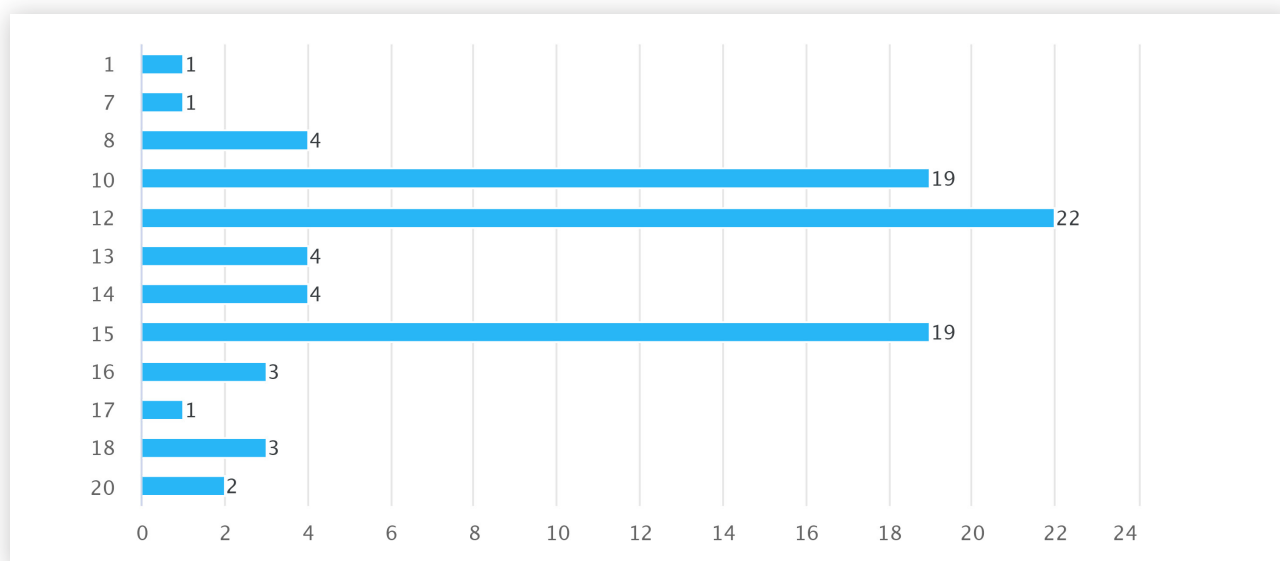
Figur 1 *Hva tenker du vil være en forsvarlig saksmengde for en saksbehandler/kontaktperson å ha ansvaret for i din barneverntjeneste?* September 2022.

Figuren viser at det er 10 saker (28%) og 15 saker (31%) som flest barnevernledere mener er en forsvarlig mengde saker, deretter 12 saker (14%) som tredje mest besvarte. En barnevernleder kommenterte at personen syntes det var vanskelig å gi et estimert tall på dette spørsmålet, da det vil være ulikt for hvilket team man jobber i, samt kompleksiteten og hva hver sak krever av kontaktpersonen.

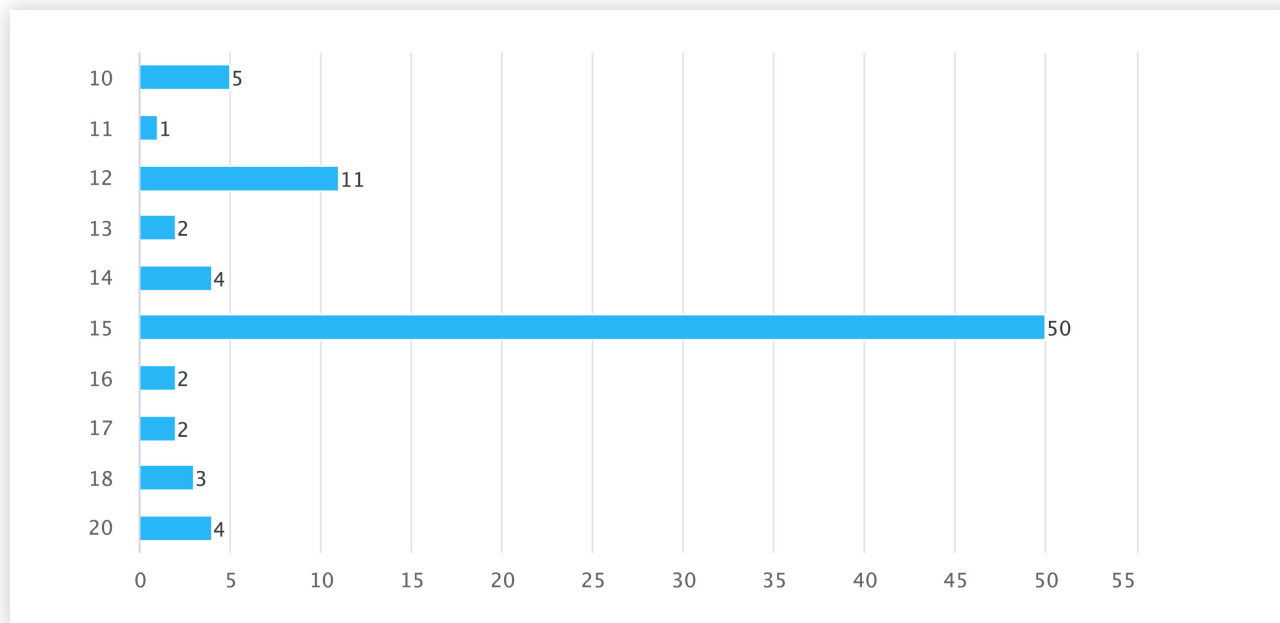

Figur 2 *Gitt føringene og oppgavene gjennom barnevernsreformen, hva tenker du vil være en forsvarlig saksmengde for en kontaktperson å ha ansvaret for i din barneverntjeneste? Høst 2021.*

Figuren over viser at flertallet av barnevernlederne mente at 12 saker (27%), og henholdsvis 10 saker og 15 saker (23% hver) var en forsvarlig saksmengde høsten 2021.

Figur 3 *Hva tenker du er en gjennomsnittlig forsvarlig saksmengde for en saksbehandler å ha ansvaret for i en barneverntjeneste? Vår 2021.*

Figuren over viser at flertallet av barnevernlederne mente at 15 saker (60%), og deretter 12 saker (13%) var en forsvarlig saksmengde våren 2021.

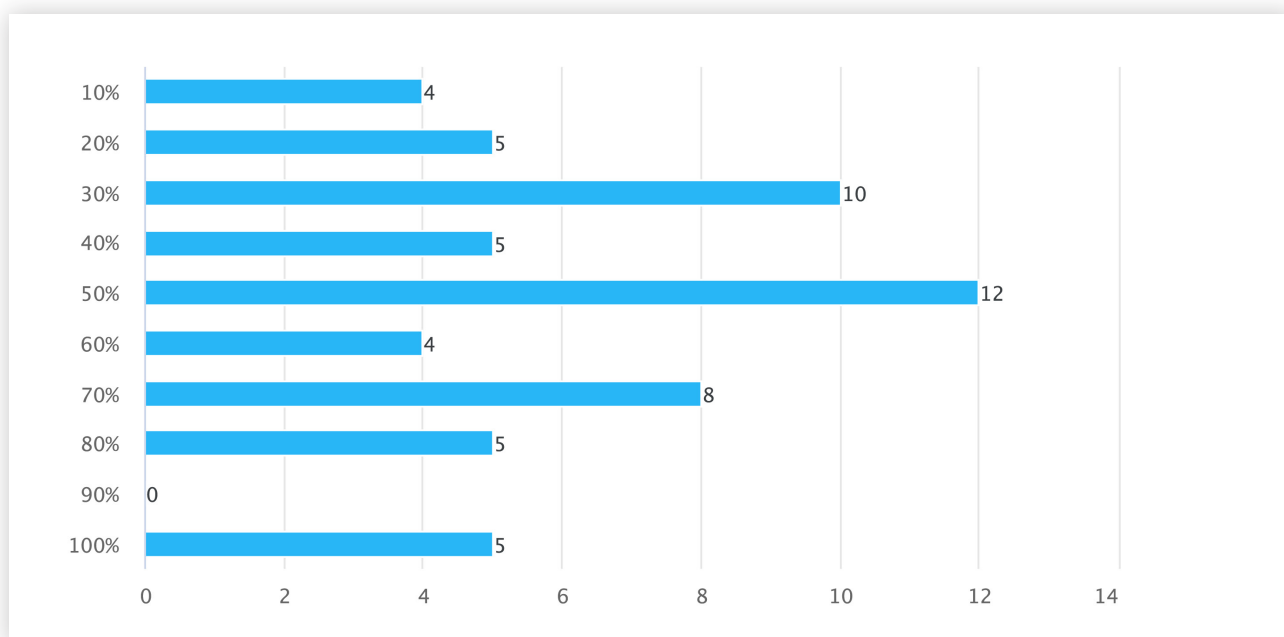

Fortsatt lang vei for å oppnå kompetansekravene i barnevernsreformen

Saksbehandlere eller kontaktpersoner i barnevernet er de som møter barn og familier og som beslutter hva slags hjelp disse skal få. Det er saksbehandlere som sammen med barnevernleder utøver myndighetsfunksjonen i barnevernet.

Med barnevernsreformen fulgte en rekke kompetansekrav til saksbehandlere og kontaktpersoner. Vi har spurt barnevernlederne hvor stor andel av saksbehandlere/kontaktpersoner i deres tjeneste som oppfyller disse kompetansekravene.

Figur 4 **Hvor stor andel av saksbehandlerne/kontaktpersonene i din tjeneste oppfyller kompetansekravene barnevernsreformen legger opp til?** September 2022.

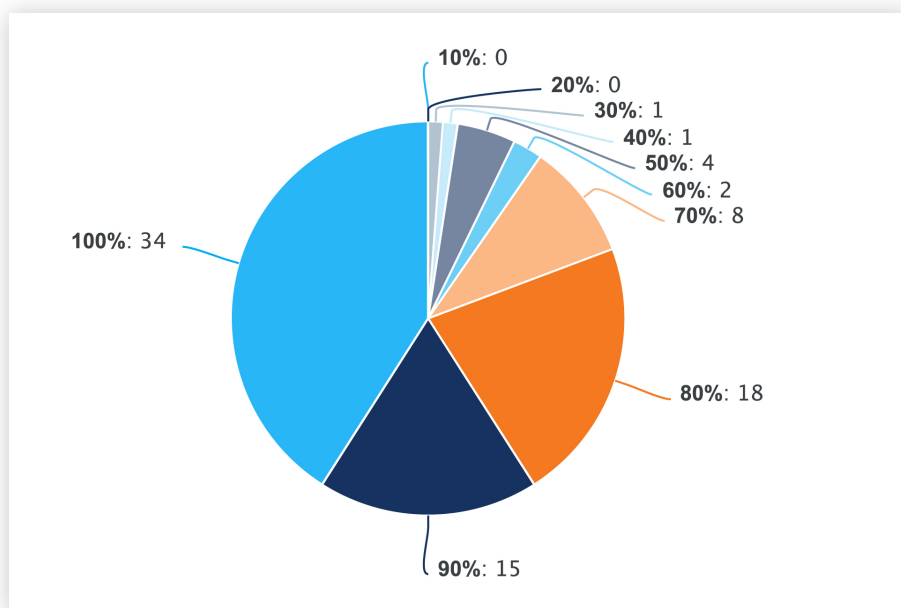
Figuren viser at 21 prosent av barnevernlederne mener at minst halvparten av saksbehandlerne har den nødvendige kompetansen. 31 prosent av barnevernlederne oppgir at flere enn 70 prosent av saksbehandlerne har den nødvendige kompetansen. Svarene over viser tydelig at det fortsatt er nødvendig med midler til videreutdanning, og rekruttering av nødvendig kompetanse.

Vi vet ikke hva det skyldes når en saksbehandler/kontaktperson ikke har den nødvendige kompetansen. Det kan være fordi vedkommende er under videreutdanning og at vedkommende snart vil ha den nødvendige kompetansen. Eller det kan skyldes et mer vedvarende problem med å rekruttere og holde på saksbehandlere med den nødvendige kompetansen.

I vår undersøkelse høsten 2021 spurte vi barnevernlederne om hvor stor andel av saksbehandlere/kontaktpersoner de mener har den nødvendige kompetansen til å følge opp de ulike familiene på en forsvarlig måte. Her har svarene vært svært tydelig på at det hadde de, som vist av figur 5. Det er derfor viktig å påpeke at selv om tjenesten har en forholdsmessig lav andel av oppfylt kompetansekrav, er ikke det ensbetydende med at tjenestene ikke opplever at de har den nødvendige kompetansen til å følge opp familiene på en forsvarlig måte.

Figur 5. *Hvor stor andel av kontaktpersonene i din tjeneste har den nødvendige kompetansen til å følge opp de ulike familiene på en forsvarlig måte? Høsten 2021.*

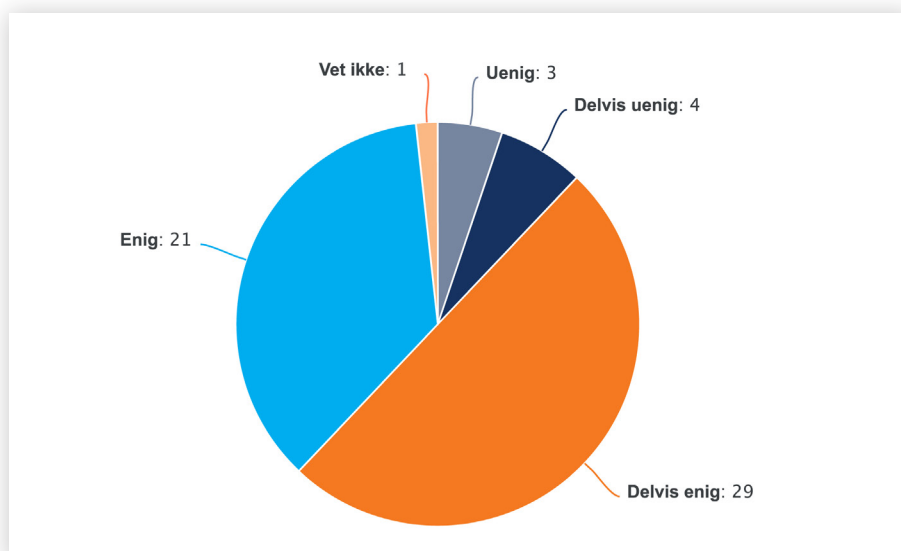

Flere enn 8 av 10 barnevernledere sier at barn og unge har reell medvirkning på tjenestenivå

De siste årene har det blitt gjort flere tiltak for å øke barns mulighet til å medvirke i egen sak i barnevernet, i tråd med bestemmelsene i Barnekonvensjonen og gjennom endringer i barnevernloven. I takt med at barns rett til å medvirke på saksnivå har blitt styrket har man også sett på hvordan barn skal ha mulighet til å medvirke på tjenestenivå.

Vi har spurt barnevernlederne om barn og unge har reell medvirkning i utviklingen av barneverntjenesten, og vi har bedt dem utdype hvordan de utøver slik medvirkning. Svarene er vist i figuren under.

Figur 6 *I vår tjeneste sikrer vi reell medvirkning fra barn og unge i hvordan vi jobber på tjenestenivå. September 2022*

Det er mange kommuner som sier at de benytter seg av brukermedvirkningsverktøyet Feedback informerte tjenester (FIT) for å inkludere barn og unge i utviklingen av barneverntjenesten. Det er flere som benytter seg av spørre- og brukerundersøkelser for barn og unge, samt inkluderer ungdomsråd og/eller eget brukerråd/ungdomsbase. Noen barneverntjenester samarbeider tett med Forandringsfabrikken og Landsforeningen for barnevernsbarn.

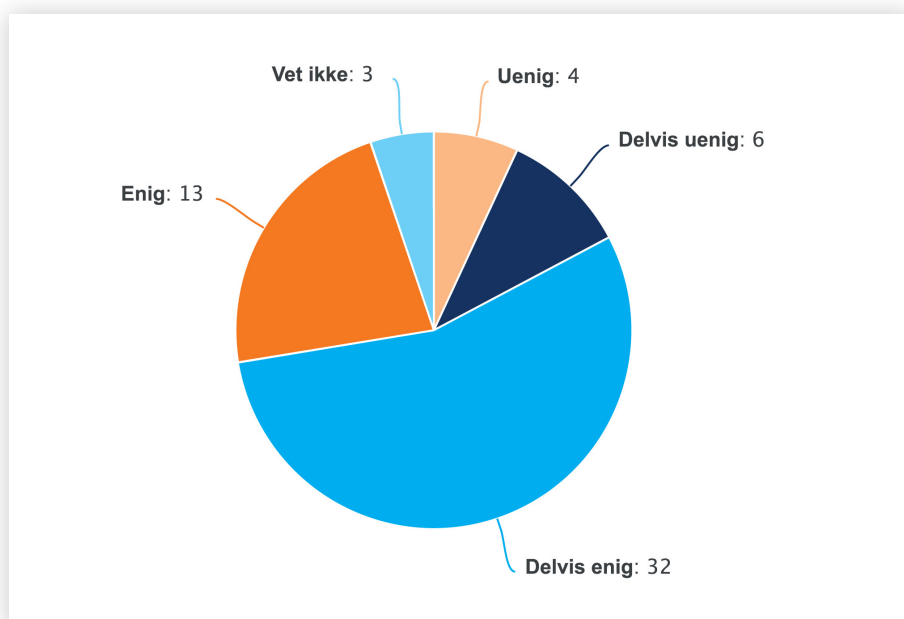
Enkelte barnevernledere påpekte at de hadde faste samtalepunkter med barn og unge, der de kunne komme med råd til utvikling av tjenesten på systemnivå, delta i ansettelse, eller at de bruker egne erfaringskonsulenter.

Det er verdt å påpeke at samtlige barnevernledere har nevnt at de fokuserer på å snakke med barna om deres opplevelse av saksgangen, der barna blir involvert i saker som gjelder dem og deres familie. Likevel kan ikke dette regnes som medvirkning på tjenestenivå, men heller på individnivå, slik at tallet på reell medvirkning for barn og unge i barnevernet muligens er lavere enn vist i figuren. 12 prosent av barnevernlederne opplyser om at de er delvis uenig eller uenig i at barn og unge har reell medvirkning på tjenestenivå i deres kommune.

55 prosent av barnevernledere er delvis enig i at tilstandsrapporteringen resulterer i politisk eierskap av barneverntjenesten

I tråd med barnevernsreformen har kommunen fått det helhetlige ansvaret for det kommunale barnevernet. Kommunestyret skal minst én gang i året få en redegjørelse om tilstanden i barneverntjenesten, som skal gi en bredere innsikt i tjenesten og et politisk eierskap med tydelige prioriteringer og vedtak for tjenesten. Vi spurte barnevernlederne om de opplever at denne rapporten resulterer i at de folkevalgte tar eierskap til tjenesten, og dermed gjør tydelige prioriteringer og vedtak for tjenesten. Flertallet av barnevernlederne er delvis enig eller enig i dette. Vi spurte deretter barnevernlederne om hvordan de mener at de folkevalgte kan få et større engasjement og eierskap til arbeidet for utsatte barn. Et utdrag av svarene er referert under figuren.

Figur 7 Tilstandsrapporteringen til kommunestyret resulterer i at de folkevalgte tar eierskap, og dermed gir tydelige prioriteringer og vedtak for barneverntjenesten. September 2022.

«Ved at kommunen arbeider helhetlig - og at kommunen utarbeider en konkret forebyggende plan som skal behandles av politikere.»

«I en hverdag der alle tjenester kjemper om mer ressurser er det vanskelig å si. Jeg tror kanskje de trenger mer kunnskap om hva som ligger i føringene til den nye barnevernsreformen og hvilke konsekvenser det vil ha for kommunen å ikke bevilge ressurser til arbeidet.»

«Det har alltid vært høyt engasjement for barnevern i vår kommune. Det tas beslutninger om utredninger og stilles krav til endringer med mål om bedre tjenester. Er bekymret for om det forebyggende ansvaret i kommunen blir forstått og ivaretatt, og derigjennom bekymret for om barneverntjenesten på sikt vil erfare flere barn med bekymringer som faller inn under barnevern»

«Tilstandsrapporten og presentasjon av denne er et godt tiltak. Det sikrer eierskap og bidrar til forståelse. Om dette har noen stor effekt i forvaltningen av barneverntjenestens fra de folkevalgte sin side er jeg usikker på. Vi har gjennomført dette nå i to år og ser ingen endring foreløpig. Folkevalgte skal ha fokus på og kunnskap om mange områder. Et sterkt engasjement der og da trenger ikke vare lenge og får mindre og mindre betydning over tid. Tettere kontakt med politikere og gjentatt fokus er nok nødvendig.»

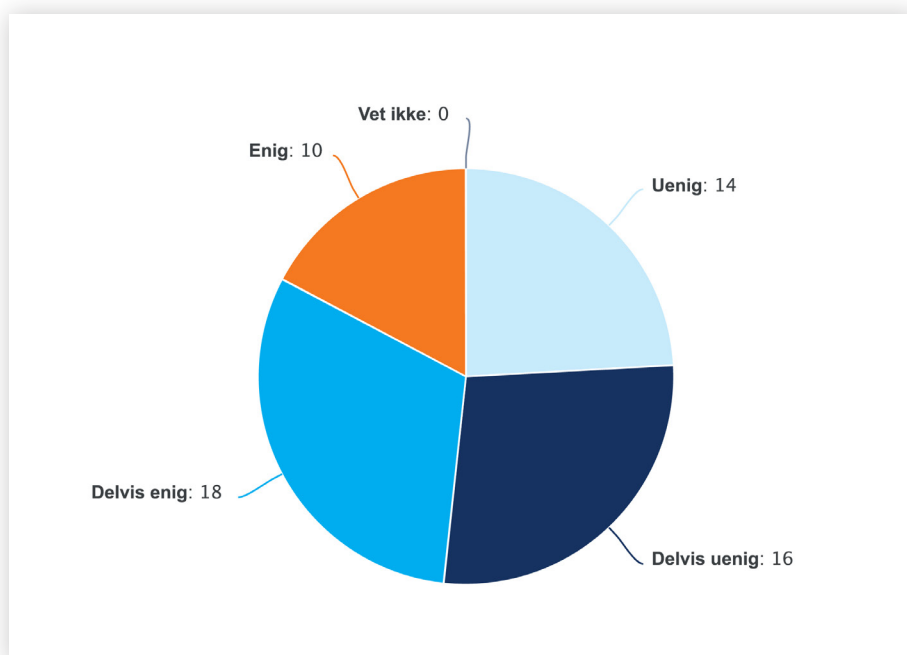
3. Forebygging

Over halvparten av tjenestene sier at de ikke har god nok tilgang til spesifikke hjelpetiltak overfor barn og familier med problemer knyttet til vold i hjemmet

Kommunen er pålagt å drive forebyggende arbeid etter § 3-1 i barnevernloven, et krav som ble skjerpet fra 01.01.22. Vi har derfor spurt barnevernlederne om tjenestene har verktøy og kapasitet nok til å hjelpe familier med forskjellige behov og tiltak når det gjelder forebygging. Det gjelder både tyngre og lettere behov og tiltak. I noen kommuner ligger deler av disse tiltakene utenfor barneverntjenesten, mens i andre ligger alt under barnevernet.

I figuren under kan vi lese at rundt halvparten av barnevernlederne vi har spurt, sier at de har spesifikke hjelpetiltak for barn og familier med problemer knyttet til vold i hjemmet.

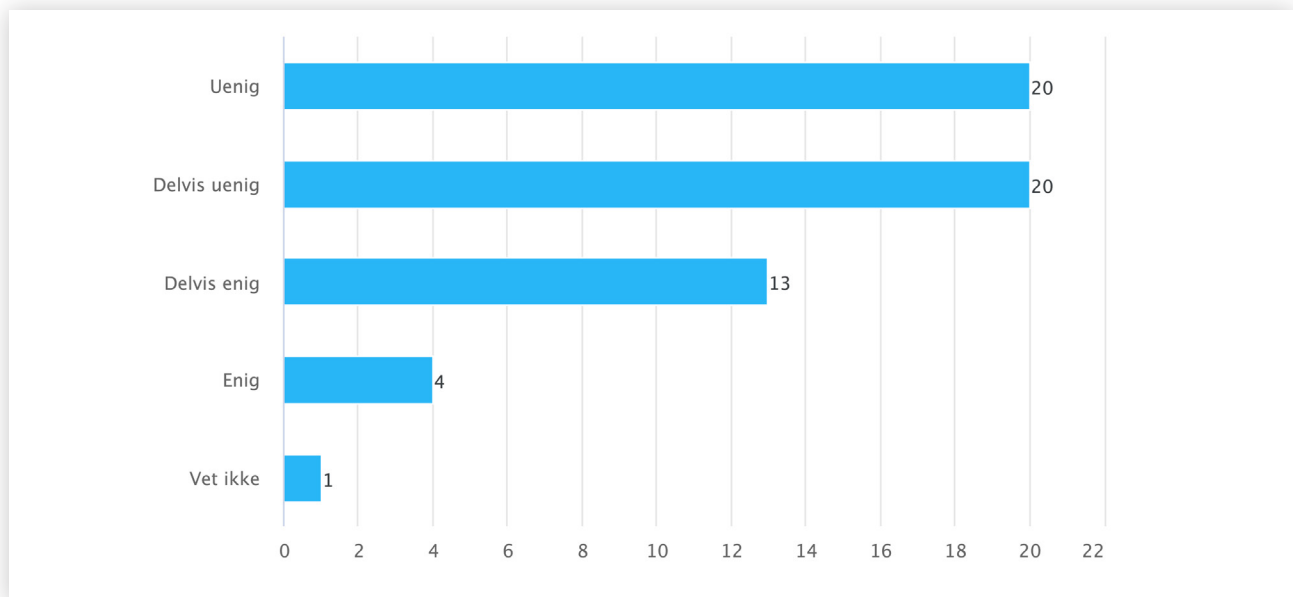
Figur 8 Min tjeneste har tilgang til spesifikke hjelpetiltak for barn og familier knyttet til vold i hjemmet. September 2022.

Vi har videre spurt om tjenesten har spesifikke hjelpetiltak for unge som utøver vold i hjemmet, hvor nærmere 69 prosent av lederne sier at dette mangler.

Figur 9 *Min tjeneste har spesifikke hjelpetiltak for unge som utøver vold. September 2022.*

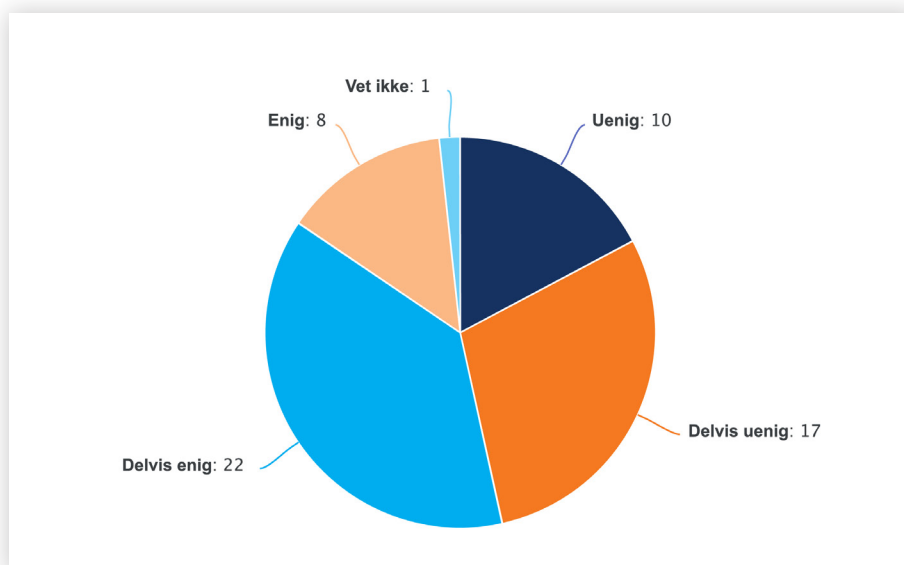

Økonomiske- og leveårsutfordringer - verktøy og samarbeid

Familiens levekår har betydning for barnevernets arbeid. Det kan være svært belastende å leve med vedvarende bekymring for økonomi, med alt det innebærer av utfordringer knyttet til for eksempel bosituasjon, ivaretagelse av barnas materielle behov, deltakelse i samfunnet og stigmatisering.

I NTNU-rapporten «Barnevern og sosioøkonomisk ulikhet – sammenhenger, forståelser og ansvar» kan vi lese at barn fra familier med lav sosioøkonomisk status er overrepresentert i barnevernet og ofte ikke får den hjelpen de trenger. Av denne grunn har vi spurt tjenestene hvordan de jobber med dette utfordringsbildet, både med egne verktøy og i samhandling med aktuelle aktører.

Figur 10 *Min tjeneste har spesifikke verktøy for å hjelpe familier med økonomiske utfordringer. Sept. 22.*

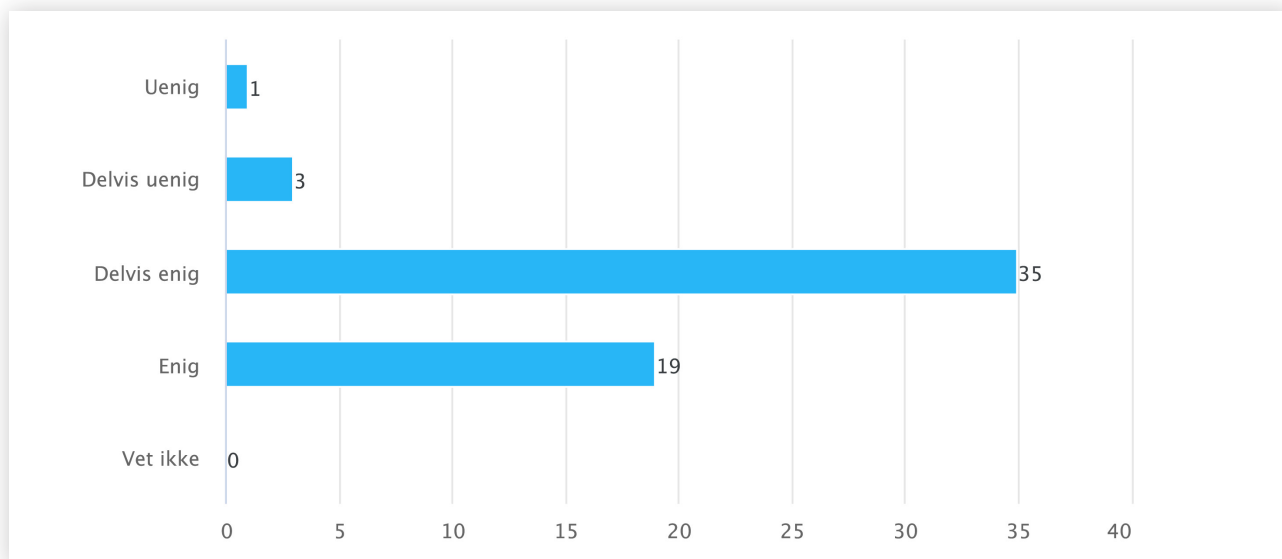

Av figuren over kan vi lese at 46 prosent av barnevernlederne sier seg uenig eller delvis uenig i at tjenesten har spesifikke verktøy for å hjelpe familier med økonomiske utfordringer.

På spørsmålet om tjenesten samarbeider tverretatlig opp mot foreldre og familier med store levekårsutfordringer og svak tilknytning til arbeidslivet, sier 93 prosent av de spurte seg enig eller delvis enig i dette.

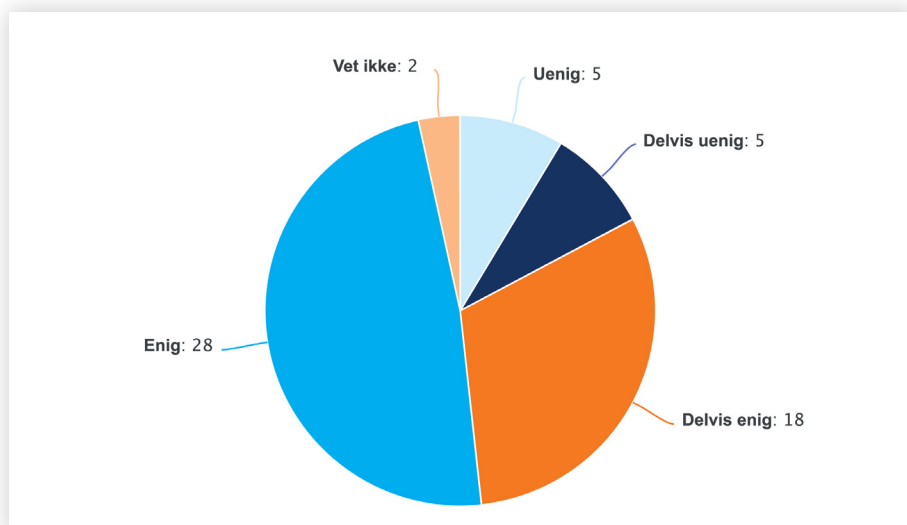
Figur 11 *Min tjeneste samarbeider tverretatlig opp mot foreldre og familier med store levekårsutfordringer og svak tilknytning til arbeidslivet.* September 2022.

Nær 80 prosent av tjenestene har fått bekymringsmeldinger fra skolen om skolevegring som skolene burde håndtert selv

Antallet bekymringsmeldinger til barnevernet totalt hadde en nedgang fra 2020 til 2021, hvorav barneverntjeneste, politi og skole er de som melder oftest. Over tid i disse undersøkelsene har vi utforsket kapasitetsutfordringer hos tjenestene, og fjorårets undersøkelse viste at bekymringsmeldinger angående skolevegring har økt. Vi ville derfor undersøke om bekymringsmeldinger grunnet skolevegring, som tjenesten mener at skolene selv burde håndtert, fortsatt er en utfordring. Som grafen her viser, sier 79 prosent seg enig eller delvis enig i at tjenesten har fått bekymringsmeldinger fra skolen om skolevegring som skolen selv burde håndtert.

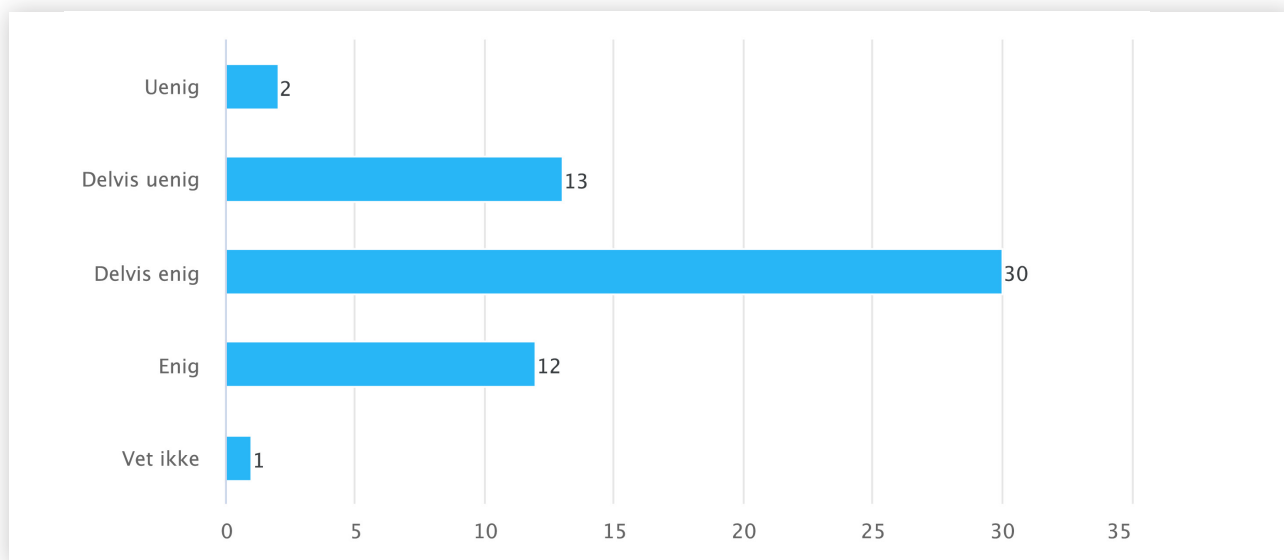
Figur 12 *Min tjeneste har fått bekymringsmeldinger fra skolen om skolevegring som skolen burde håndtert selv.* September 2022.

4 av 10 av tjenestene opplever at andre hjelpeinstanser overlater ansvaret til barnevernet når tjenesten går inn i saken

Barn og unge i sårbare omsorgssituasjoner er ofte i kontakt med flere hjelpeinstanser samtidig når de kommer i kontakt med barneverntjenesten. Dette kan være helsetjenester, barne- og ungdomspsykiatrien, skolen o.l. Det har i flere tilfeller blitt beskrevet fra barneverntjenesten at man opplever at ansvaret overlates fullstendig til dem, når de kommer inn i bildet. Vi ba dem utdype dette i årets undersøkelse, som vist i figurene under.

Figur 13 *Jeg opplever at andre hjelpeinstanser (helse, BUP, skole, etc.) overlater ansvaret fullstendig til barnevernet når vi kommer inn i saken. September 2022.*

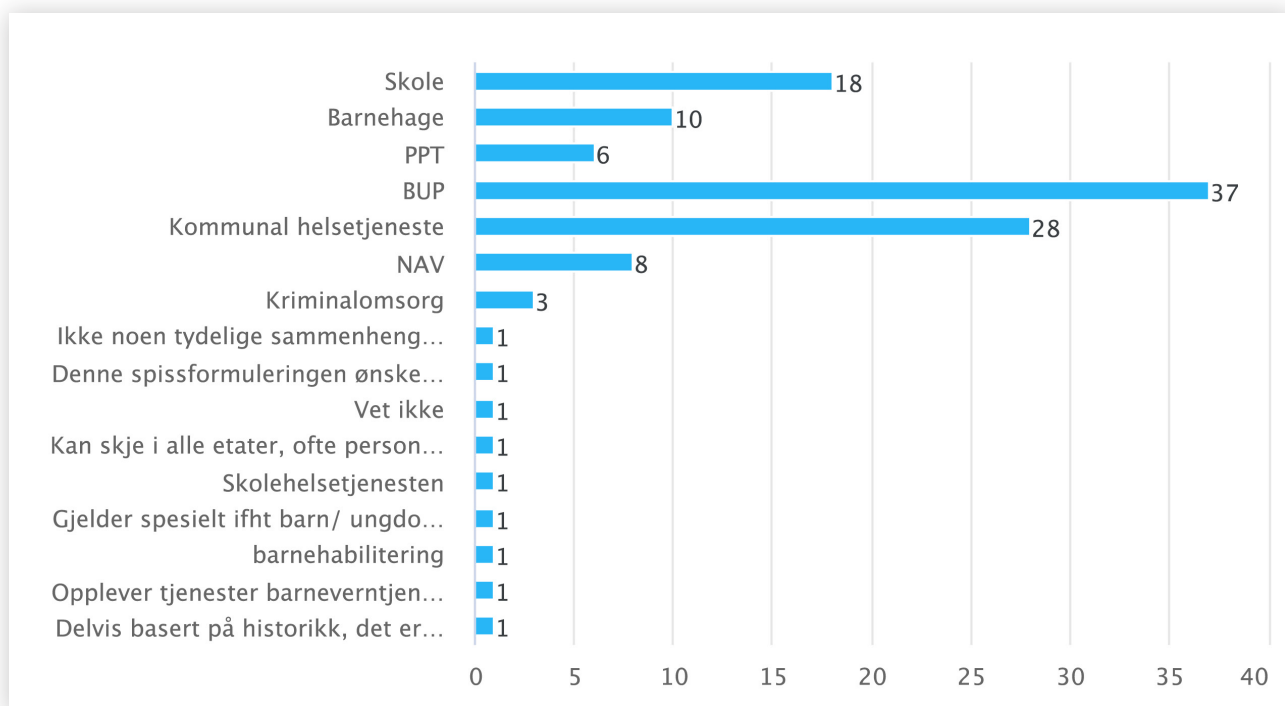
Figuren over viser at ca. 42 prosent av tjenesten er enig eller delvis enig i spørsmålet over, mens ca 26 prosent er delvis uenig eller uenig.

Barne- og ungdomspsykiatrien, kommunal helsetjeneste og skole oppleves som de tjenestene som oftest overlater ansvaret til barneverntjenesten

I forlengelse av spørsmålet over, spurte vi barnevernlederne om hvilke av tjenestene man opplever «slipper taket», eller overlater ansvaret til barneverntjenesten. Her kunne barnevernlederne huke av flere alternativer, samt legge til egne alternativer. Det må også bemerkes at noen av barnevernlederne har videre utdypet at det er personavhengig i de forskjellige tjenestene.

Figur 14 **Forutsatt at de andre tjenestene «slipper taket», er det gjerne følgende tjenester som dette er tilfellet hos:** September 2022.

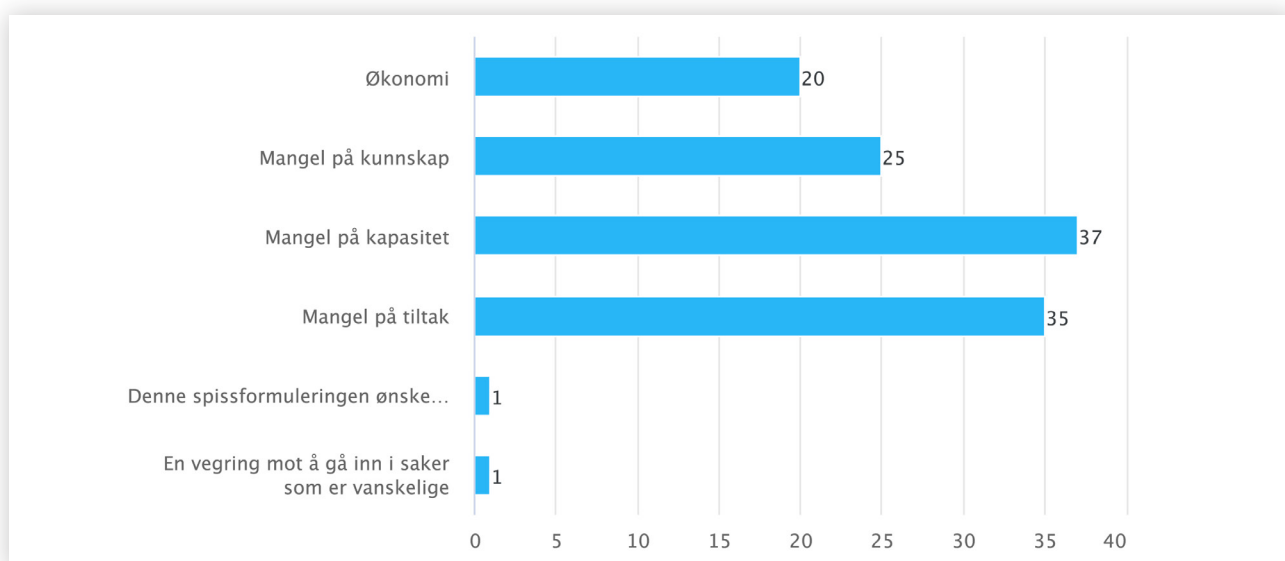

Figuren over viser at det er Barne- og ungdomspsykiatrien (BUP) (37 svar), kommunal helsetjeneste (28 svar), skole (18 svar), barnehage (10 svar), NAV (8 svar), PPT (6 svar) og kriminalomsorg (3 svar) som er de tjenestene som har fått flest svar.

Mangel på kapasitet og tiltak oppleves som hovedmotivasjonen

Når vi fikk kartlagt om hvilke tjenester som barneverntjenesten opplever at overlater ansvaret til dem, ønsket vi at barnevernlederne videre utdypet hva de tror er hovedmotivasjonen bak dette. Barnevernlederne kunne huke av på flere alternativer og legge inn egne alternativer.

Figur 15 **Forutsatt at de andre tjenestene «slipper taket», tror jeg hovedmotivasjonen bak dette er:** Sept. 22.

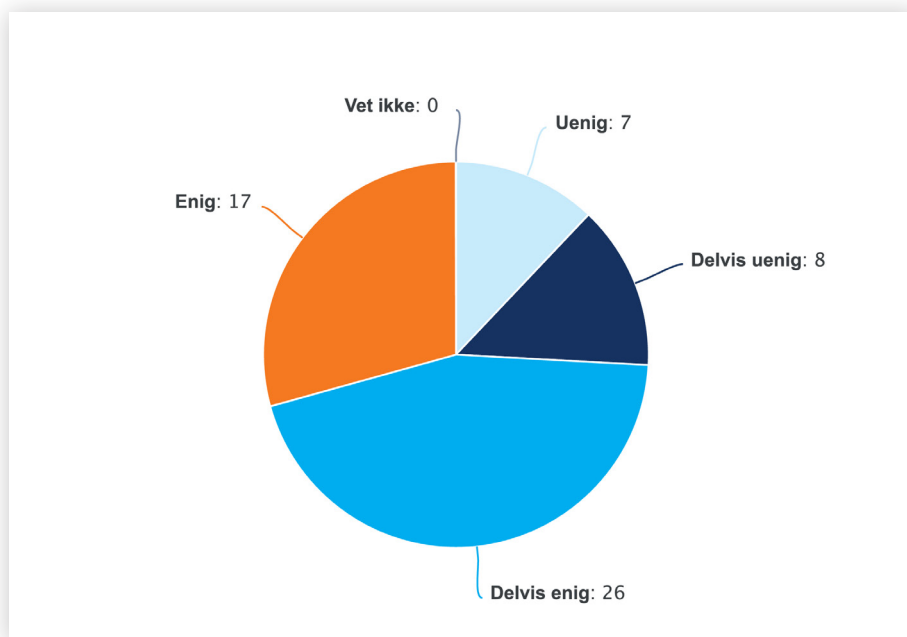
Figur 15 viser at man tror at det er mangelen på kapasitet (37 svar), mangelen på tiltak (35 svar), og deretter mangel på kunnskap (25 svar) og økonomi (20 svar) som er hovedmotivasjonen bak. En barnevernleder mente spørsmålet ble for spissformulert og valgte å ikke svare, og oppfordret til at man i ettertid ettersøker mer utdypede og nyanserte betraktninger rundt dette spørsmålet hos flere tjenester.

Flertallet av tjenestene har den nødvendige kapasiteten til å levere veiledning og lettere forebyggende tiltak til familiene

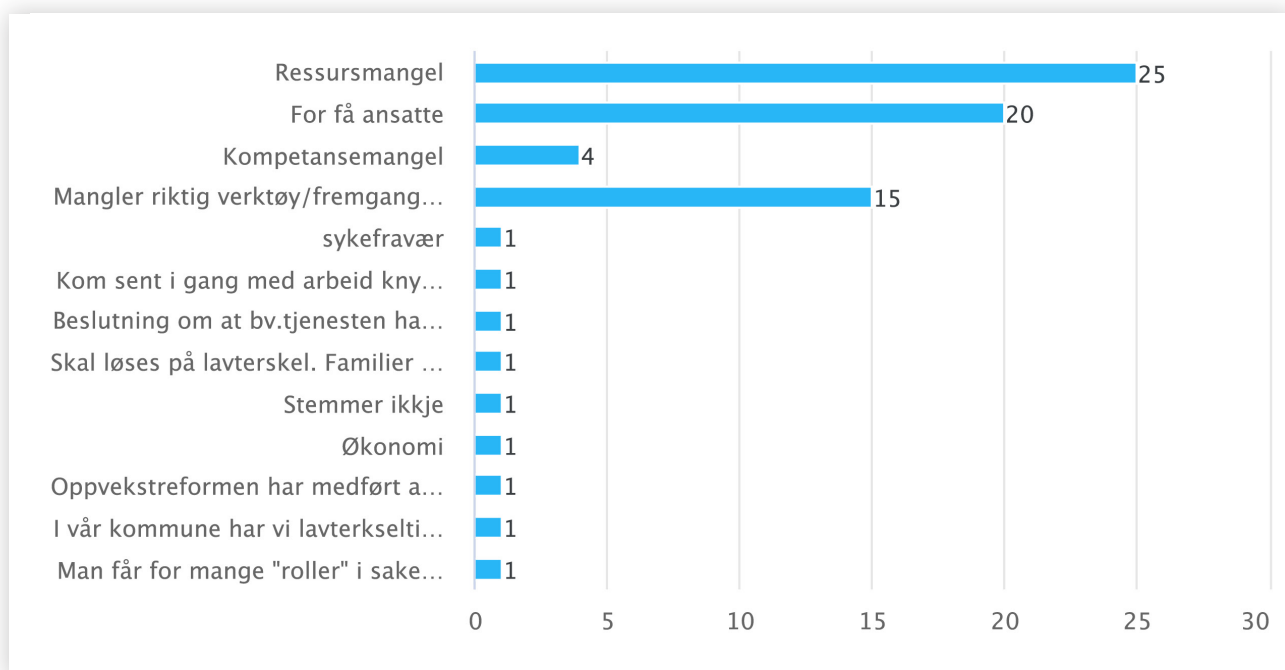
Et av hovedmålene i barnevernsreformen er at kommunene skal jobbe mer forebyggende overfor barn og familier i sårbare omsorgssituasjoner, og slik kunne avverge eventuelle omsorgsovertakelser. Det var derfor interessant å se hvorvidt tjenestene opplever at de har den nødvendige kapasiteten til å levere veiledning og lettere forebyggende tiltak. Flertallet av tjenestene er klare på at dette har de, og svarene er utdypet i figuren nedenfor.

Vi spurte også barnevernlederne om hva de opplever er årsaken til at man ikke klarer å levere eller prioritere disse sakene dersom man ikke har den nødvendige kapasiteten. Her svarte tjenestene at ressursmangel og for få ansatte er hovedårsakene. Deretter at man mangler riktig verktøy/fremgangsmåte. Her kunne barnevernlederne huke av flere alternativer, samt legge til egne alternativer. Se figur 27.

Figur 16 *Min tjeneste har den nødvendige kapasitet til å levere veiledning og lettere forebyggende tiltak til familiene i kommunen. September 2022.*

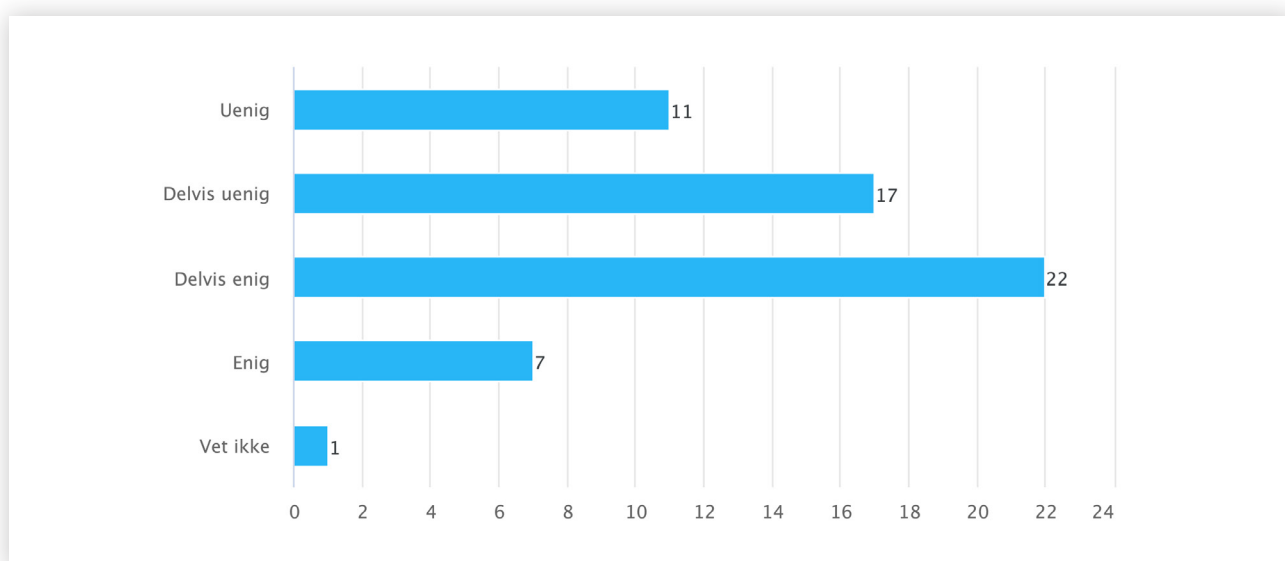
Figur 17 **Forutsatt at tjenesten ikke har den nødvendige kapasiteten, mener jeg årsaken til at tjenesten ikke klarer å levere og prioritere disse sakene er:** September 2022.

Halvparten av tjenestene har et godt og systematisk samarbeid med BUP overfor barn og unge med psykiske plager

Vi vet at barn og unge som har behov for barneverntiltak har økt risiko for å utvikle emosjonelle eller atferdsmessige problemer. Forskning viser også at barn som mottar hjelp fra barnevernet har høyere forekomst av psykiske vansker enn barn og unge ellers i befolkningen. Det er derfor viktig at man har et godt og systematisk samarbeid mellom barneverntjenester og psykiske helsetjenester slik at barna får den hjelpen de trenger. Vi har derfor spurt barnevernlederne om de har et godt og systematisk samarbeid med BUP. Svarene er vist i figuren under.

Figur 18 **Min tjeneste har et godt og systematisk samarbeid med BUP slik at barn og unge med psykiske plager tilbys hjelp dersom én av våre tjenester ikke har kapasitet.** September 2022.

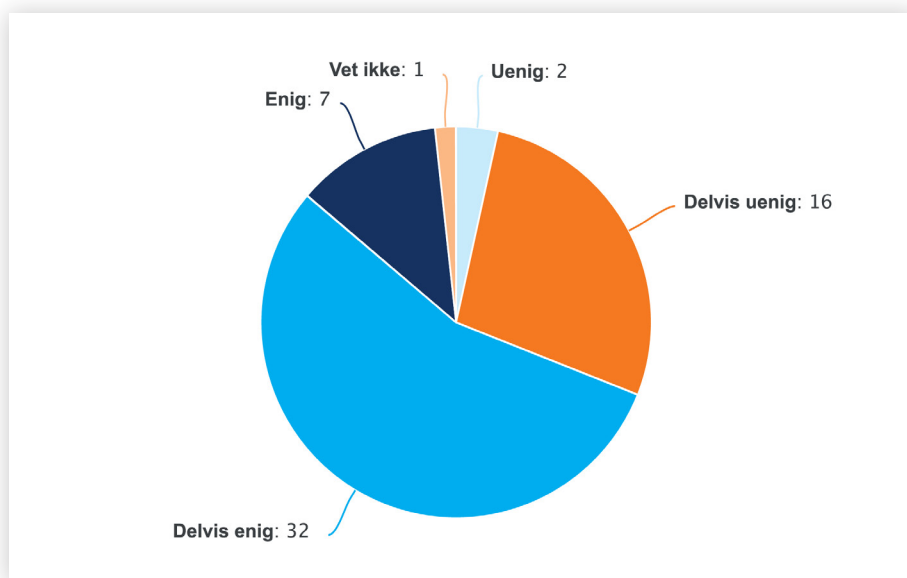

Tyngre forebyggende tiltak - verktøy og samarbeid

Barnevernet har også ansvaret for barnefamilier med omfattende behov. Undersøkelsen søker derfor å besvare hvordan barnevernledere anser kapasiteten i sin tjenestes til å levere og prioritere de mest omfattende forebyggende tiltakene til familier med komplekse og sammensatte behov, for å forhindre at en eventuell omsorgsovertakelse blir nødvendig.

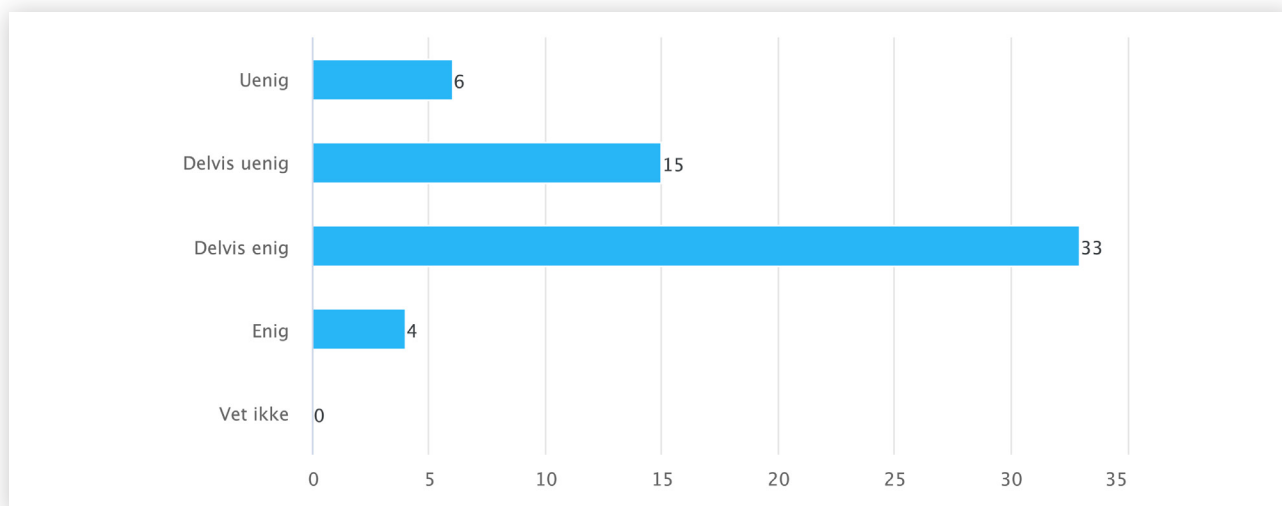
På spørsmålet om ulike tjenester (BUP, skole, helse osv.) samarbeider for å levere omfattende hjelpetiltak til familier med komplekse og sammensatte behov, svarer 67 prosent enig eller delvis enig, mens 31 prosent svarer at de er uenig eller delvis uenig i dette.

Figur 19 *I min kommune jobber ulike tjenester sammen (BUP, skole, helse osv.) som gjør at vi klarer å levere omfattende hjelpetiltak til familier med komplekse og sammensatte behov. September 2022.*

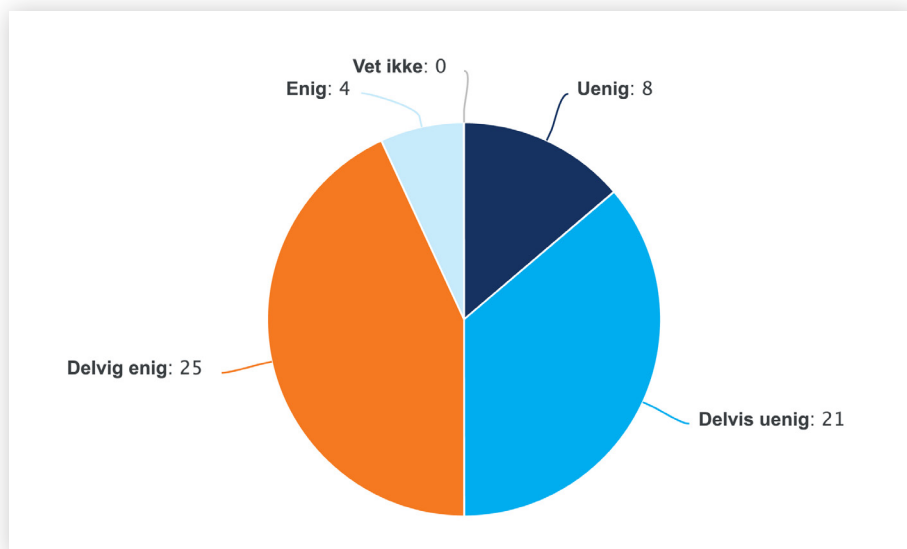
Når vi har spurt om tjenesten har de nødvendige verktøyene til å levere omfattende forebyggende tiltak til familier med komplekse og sammensatte behov, svarer 63 prosent at de er enig eller delvis enig. 36 prosent svarer at de er uenig eller delvis uenig i at tjenestene har de nødvendige verktøyene.

Figur 20 *Min tjeneste har de nødvendige verktøyene til å levere omfattende forebyggende tiltak til familier med komplekse og sammensatte behov. September 2022.*

Når spurt om tjenesten har den nødvendige kapasiteten til å levere omfattende forebyggende tiltak til familier med komplekse og sammensatte behov, svarer 50 prosent at de er uenig eller delvis uenig.

Figur 21 *Min tjeneste har den nødvendige kapasiteten til å levere og prioritere omfattende forebyggende tiltak til familier med komplekse og sammensatte behov. September 2022.*

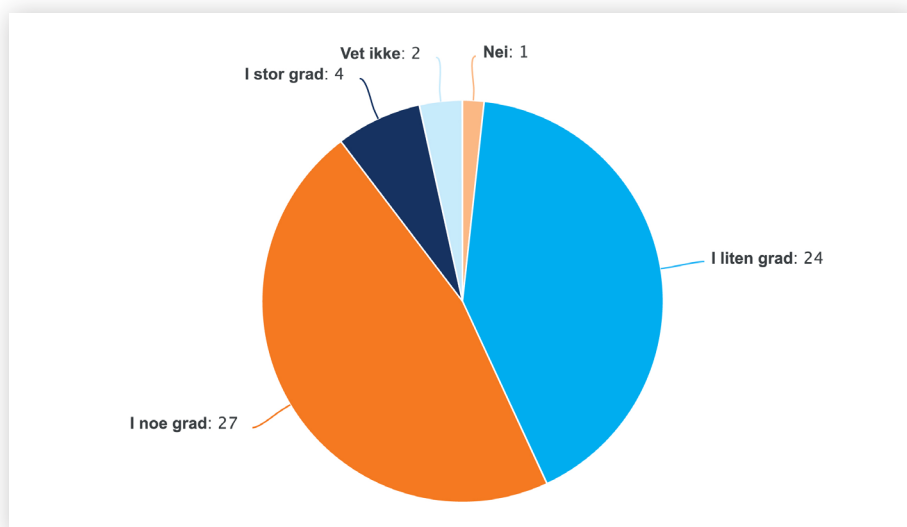

På spørsmålet om årsaken til at tjenesten eventuelt ikke klarer å levere og prioritere disse sakene, oppgir 30 at ressursmangel, og 20 at for få ansatte, er hovedutfordringen. 17 oppgir kompetansemangel som årsak og 21 oppgir mangel på riktig verktøy/fremgangsmåte.

Foreldre benytter seg i liten eller noe grad av støtteperson

I år har undersøkelsen også tatt inn to spørsmål om bruk av støtteperson. Foreldre i en undersøkelses-sak har i alle faser av saken rett til å bli representert av advokat, eller til å ha med seg en støtteperson i møter med barnevernet og ved hjemmebesøk. Svarene fra barnevernlederne bekrefter at bruken av dette er varierende, hvorav 43 prosent svarer at foreldre i ingen eller liten grad benytter seg av støtteperson i undersøkelsesfasen. 46 prosent svarer i noe grad, mens bare 7 prosent svarer i stor grad.

Figur 22 *Foreldre benytter seg ofte av støtteperson i undersøkelsesfasen.*

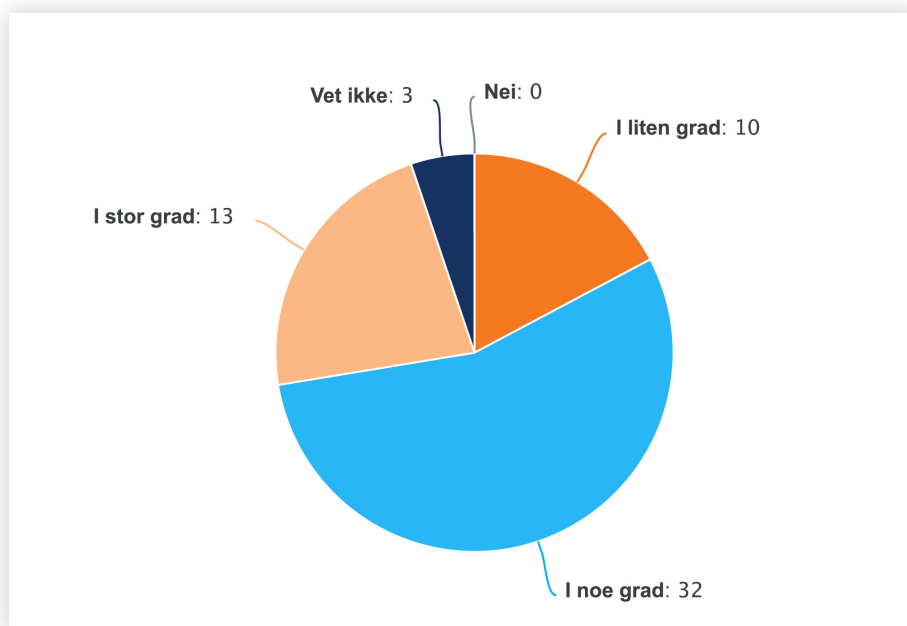
Der støtteperson benyttes mener bare 3 prosent av barnevernlederne at støttepersonen i stor grad er et nøytralt bindeledd i undersøkelsesfasen. 43 prosent mener støttepersonen i noe grad er et nøytralt bindeledd, mens 37 prosent opplever støtteperson som et nøytralt bindeledd i liten eller ingen grad.

39 prosent av barnevernlederne er uenig eller delvis uenig i at foreldre som opplever omsorgsovertakelse benytter seg av oppfølging (veiledning, kurs, hjelp) som gis av tjenesten i etterkant av plassering. 58 prosent er delvis enig og bare 2% er enig.

22 prosent av barnevernledere opplever i stor grad at barns retts-sikkerhet og rett til personvern utfordres av foreldrene

Nytt av året er også at vi har bedt barnevernlederne ta stilling til hvorvidt de opplever at barns rettssikkerhet og rett til personvern utfordres av foreldrene i uformelle kanaler. For eksempel i sosiale medier i forbindelse med pågående vurderinger/saker i barnevernet. 17 prosent svarer at de i liten grad opplever at barns rettsikkerhet og rett til personvern utfordres. 22 prosent av barnevernlederne svarer at de i stor grad opplever dette, mens 55 prosent av de spurte opplever dette i noe grad.

Figur 23 Jeg opplever at barns rettssikkerhet og rett til personvern utfordres av foreldre i uformelle kanaler som sosiale medier i forbindelse med pågående vurderinger/saker i barnevernet.

4. Fosterhjem og søskenplassering

4 av 10 tjenester sliter med å rekruttere nok ordinære fosterhjem

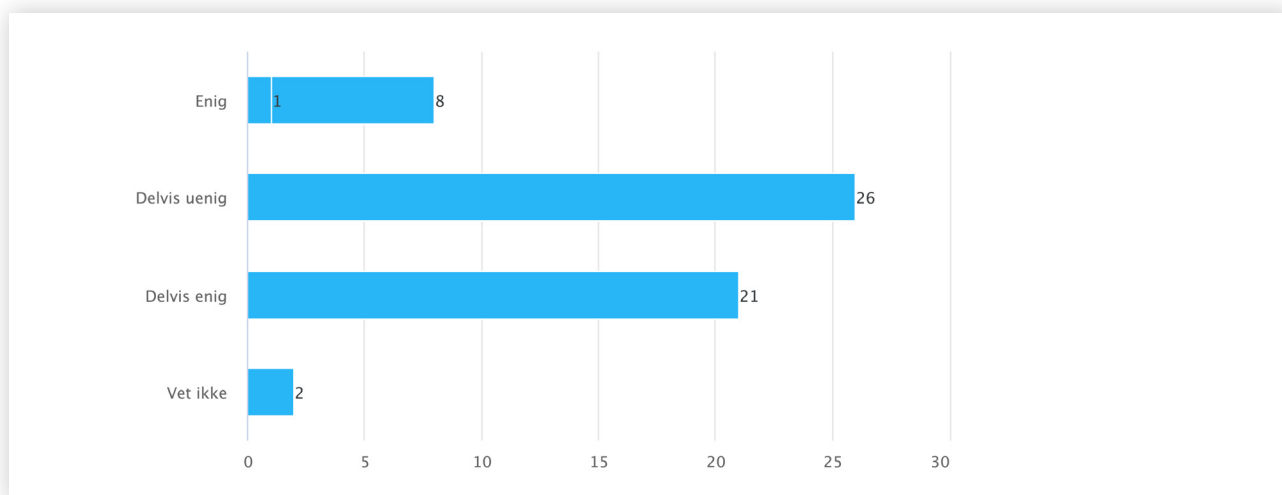
Barnevernsreformen har medført en rekke nye oppgaver og ansvar for kommunene knyttet til fosterhjem. Kommunene må nå fullfinansiere ordinære fosterhjem, og egenandelen for fosterhjem levert av det statlige barnevernet har økt betraktelig. Dette gjelder spesielt beredskapshjem og spesialiserte fosterhjem.

Flere kommuner har valgt å etablere fosterhjemsteam for å kunne følge opp de ordinære fosterhjemmene. Noen kommuner har valgt å samarbeide om dette, selv om de ikke har et interkommunalt barnevern.

Vi ønsket å vite mer om hva som er status ute i kommunene når det gjelder fosterhjem i dag, både rekruttering av ordinære fosterhjem, søskenplassering og praksis rundt økonomisk kompensasjon for fosterforeldre.

I utarbeidelsen av spørsmål knyttet til temaet fosterhjem har vi samarbeidet med Norsk Fosterhjemsforening.

Figur 24 **Min tjeneste klarer å rekruttere nok ordinære fosterhjem tilsvarende behovet.** September 2022.

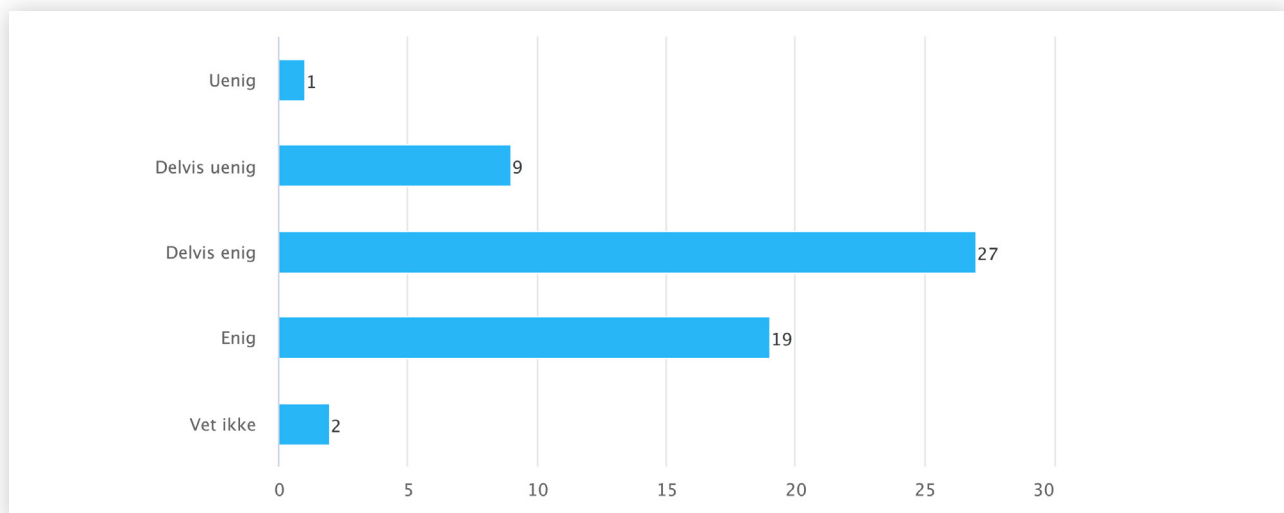
Figuren over viser at 44 prosent sier seg delvis uenig i påstanden om at de klarer å rekruttere nok ordinære fosterhjem. Grunnet en feil i publisering av spørsmålet falt «uenig» bort som svaralternativ, og «enig» stod to ganger. Vi kan derfor ikke konkludere med at alle svarene på «enig» er representativt.

Nær 80 prosent av tjenestene rekrutterer fosterhjem i slekt og nettverk

Så lenge det er til barnets beste, skal barneverntjenesten etterstrebe å rekruttere fosterhjem i barnets slekt og nettverk. Ved plasseringer i barnets slekt eller nære nettverk, opplever barn en større grad av normalitet og tilhørighet enn ved andre fosterhjems plasseringer, og det gir mindre risiko for utilsiktet avbrudd. Vi spurte derfor barnevernlederne om de i økende grad klarer å rekruttere fosterhjem i slekt og nettverk.

Figur 25 *Min tjeneste klarer i økende grad å rekruttere fosterhjem i slekt og nettverk.* September 2022.

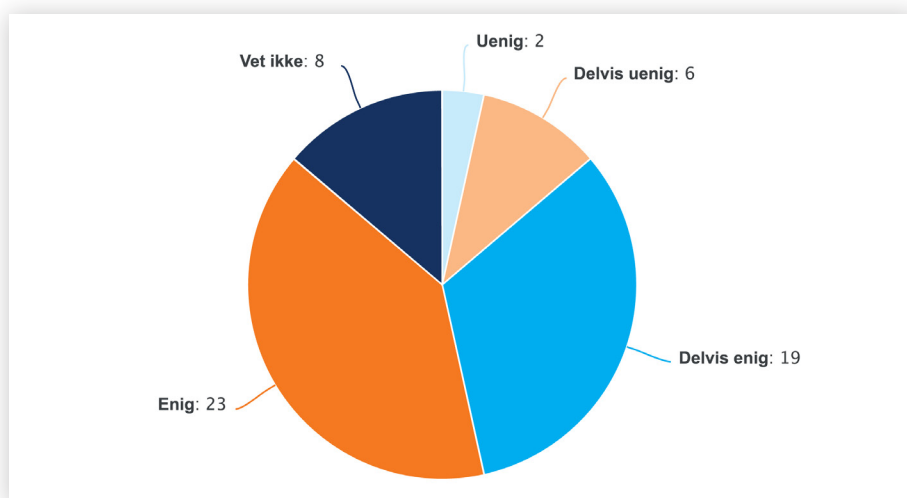
Figuren over viser at nær 80 prosent av barnevernlederne sier at de er enig eller delvis enig i at de klarer å rekruttere fosterhjem i slekt og nettverk. 17 prosent sier at de er uenig eller delvis uenig.

7 av 10 opplever det utfordrende å plassere søsken sammen i fosterhjem

Kontinuitet i nære relasjoner er viktig for barns utvikling. For barn som er plassert i fosterhjem kan søsken ofte representere den eneste stabile og livslange relasjonen de har. Bufdir anbefaler at søsken plasseres sammen, dersom ikke særlige grunner taler imot det, i tråd med FNs retningslinjer for alternativ omsorg. Dette understrekes også i fosterhjemsmeldingen. Hverken nåværende eller fremtidig barnevernlov krever søskenplassering, men det er gitt føringer for det i forarbeidene til den nye loven. Kommunene skal legge til rette for samvær (barnevernloven), og det skal legges avgjørende vekt på å finne tiltak som er til det beste for barnet. Hensynet til barnets beste er nedfelt både i Barnekonvensjonen Art. 3.1 og i barnevernloven.

Vi har i den forbindelse spurt barnevernlederne om de opplever det som utfordrende å plassere søsken som bør vokse opp sammen i samme fosterhjem.

Figur 26 *Min tjeneste opplever det som utfordrende å plassere søsken som bør vokse opp sammen i samme fosterhjem.* September 2022.

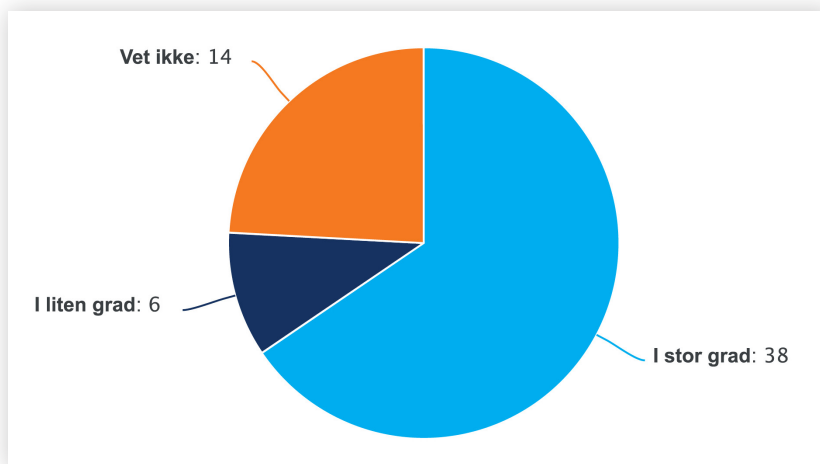
Figuren over viser at over 70 prosent av barnevernlederne sier at de er enig eller delvis enig i at det er utfordrende å plassere søsken sammen i fosterhjem. Videre sier 13 prosent vet ikke.

65 prosent av tjenestene blir i stor grad påvirket av begrenset mulighet til å kjøpe fosterhjem fra private aktører

Som en del av reformen har kommunene fått begrenset mulighet til å kjøpe fosterhjem fra private aktører, og Bufetat har ikke bistandsplikt på spesialiserte fosterhjem til kommunene. Vi lurte på om dette påvirker tjenestenes mulighet til å gi spesialiserte tilbud til barn med store behov som trenger et slikt tilbud. Svarene er tydeliggjort i figuren under.

Figur 27 Bufetat har ikke bistandsplikt på spesialiserte fosterhjem til kommunene. Samtidig har kommunene fått begrenset mulighet til å kjøpe fosterhjem fra private aktører. Hvordan påvirker dette barneverntjenestens mulighet til å gi spesialiserte tilbud til barn med store behov som trenger dette tilbudet? September 2022.

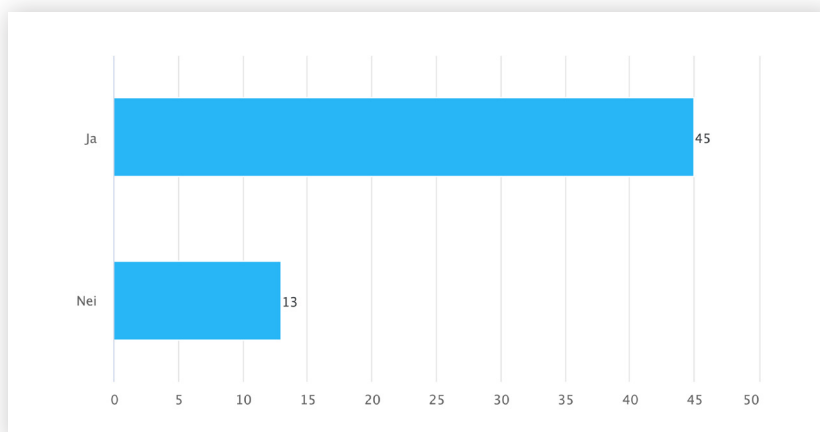

Figuren viser at 65 prosent av barnevernlederne sier at de blir i stor grad påvirket av den begrensede muligheten til å kjøpe fosterhjem fra private aktører. Nærmere 25 prosent sier at de ikke vet.

Arbeidsgodtgjørelse og tapt arbeidsfortjeneste ved frikjøp av fosterforeldre

En viktig faktor for å klare å rekruttere og beholde fosterhjem, er i stor grad påvirket av hvilken praksis tjenestene har til arbeidsgodtgjørelse og tapt arbeidsfortjeneste overfor frikjøp av fosterforeldre. Under følger to figurer som viser hvorvidt tjenestene utbetaler arbeidsgodtgjørelse i tillegg til tapt arbeidsfortjeneste ved fullt eller delvis frikjøp av fosterforeldre.

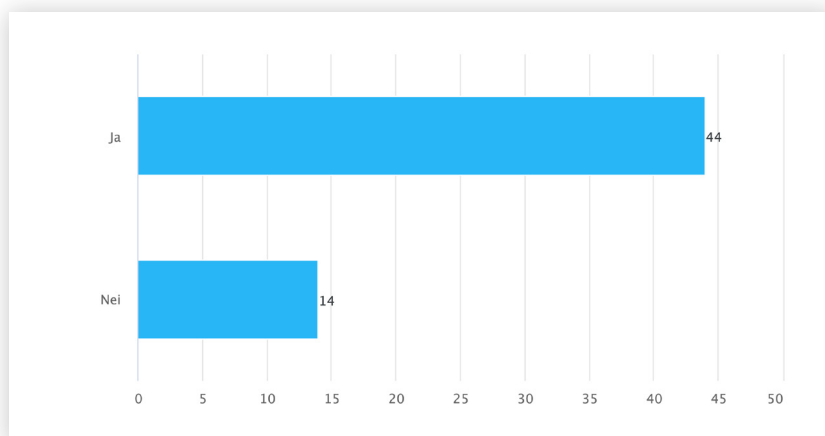
Figur 28 Min tjeneste utbetaler arbeidsgodtgjørelse i tillegg til tapt arbeidsfortjeneste ved fullt frikjøp av fosterforeldre. September 2022.

Figuren viser at 77 prosent av barnevernlederne utbetaler arbeidsgodtgjørelse i tillegg til tapt arbeidsfortjeneste ved fullt frikjøp.

Figur 29 **Min tjeneste utbetaler arbeidsgodtgjørelse i tillegg til tapt arbeidsfortjeneste ved delvis frikjøp av fosterforeldre.** September 2022.

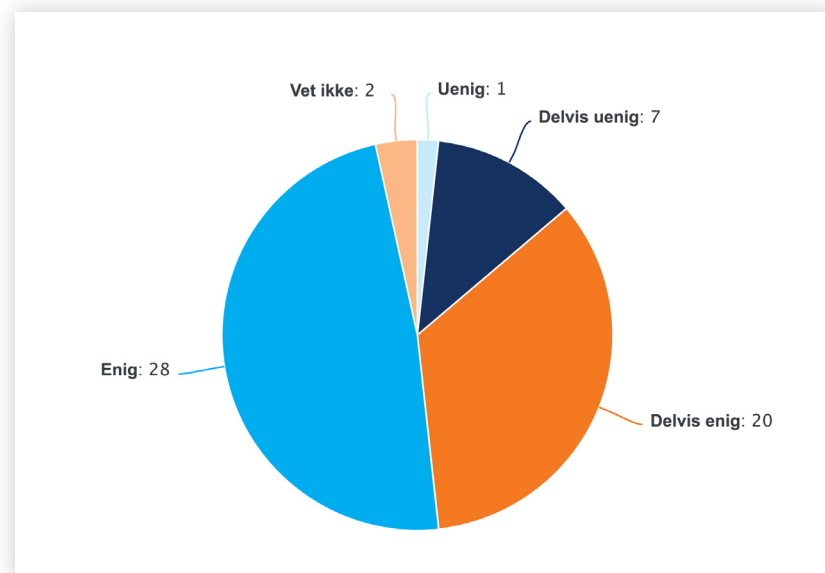

Figuren over viser at 75 prosent av barnevernlederne utbetaler arbeidsgodtgjørelse i tillegg til tapt arbeidsfortjeneste ved delvis frikjøp.

EMD-dommene har ført til mer samvær ved omsorgsovertakelse

Den norske stat har blitt felt flere ganger i Den europeiske menneskerettighetsdomstolen (EMD). EMD-dommene kritiserer Norge for å gi foreldre for lite samvær i etterkant av en omsorgsovertakelse. Derfor hevet Høyesterett standarden for hvordan samvær skal fastsettes, men fortsatt etter en individuell vurdering i den enkelte sak. Vi spurte barnevernlederne om EMD-dommene har ført til mer samvær ved omsorgsovertakelse. Figuren under viser resultatene.

Figur 30 **Jeg opplever at min tjeneste innvilger mer samvær enn tidligere, som følge av dommene i EMD**

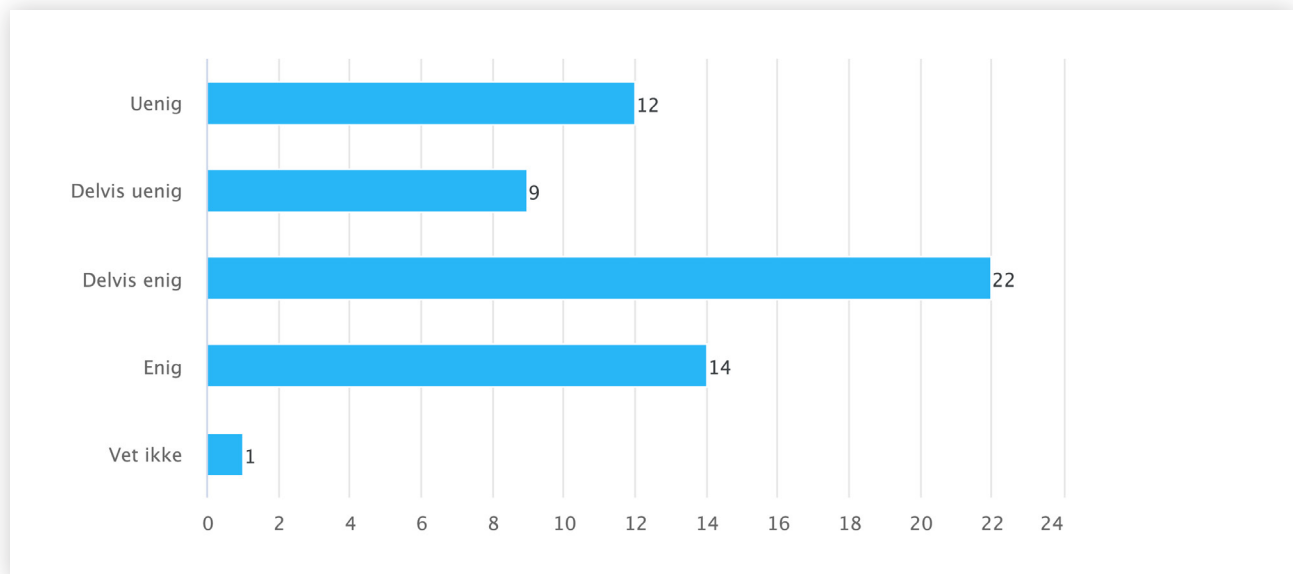

82 prosent av barnevernlederne mener at EMD-dommene har ført til mer samvær ved omsorgsovertakelse. Dette er i tråd med hva som skal være ny rettspraksis i Norge og viser at EMD-dommene har ført til at foreldre får mer samvær med barna sine etter omsorgsovertakelse.

På spørsmål om tjenestene har egnede fasiliteter for samvær, som bidrar til å skape gode rammer for å ivareta og utvikle relasjonen mellom barn og biologisk familie, svarer 36 prosent seg uenig eller delvis uenig. 37 prosent er delvis enig, og 24 prosent er enig i påstanden.

Figur 31 *Jeg opplever at min tjeneste har egnede fasiliteter for samvær, som bidrar til å skape gode rammer for å ivareta og utvikle relasjonen mellom barn og biologisk familie*

Årets undersøkelse bekrefter, som tidligere års undersøkelser, at det jobbes annerledes med tilbakeføring etter sakene i EMD. I undersøkelsen våren 2021 svarte 78 prosent av barnevernlederne at EMD-dommene hadde endret hvordan de arbeidet med tilbakeføring. 79 prosent av barnevernlederne sier seg i år enig eller delvis enig i at tjenesten har fått gode faglige rutiner for tilbakeføring av barn. 15 prosent er uenig i påstanden.

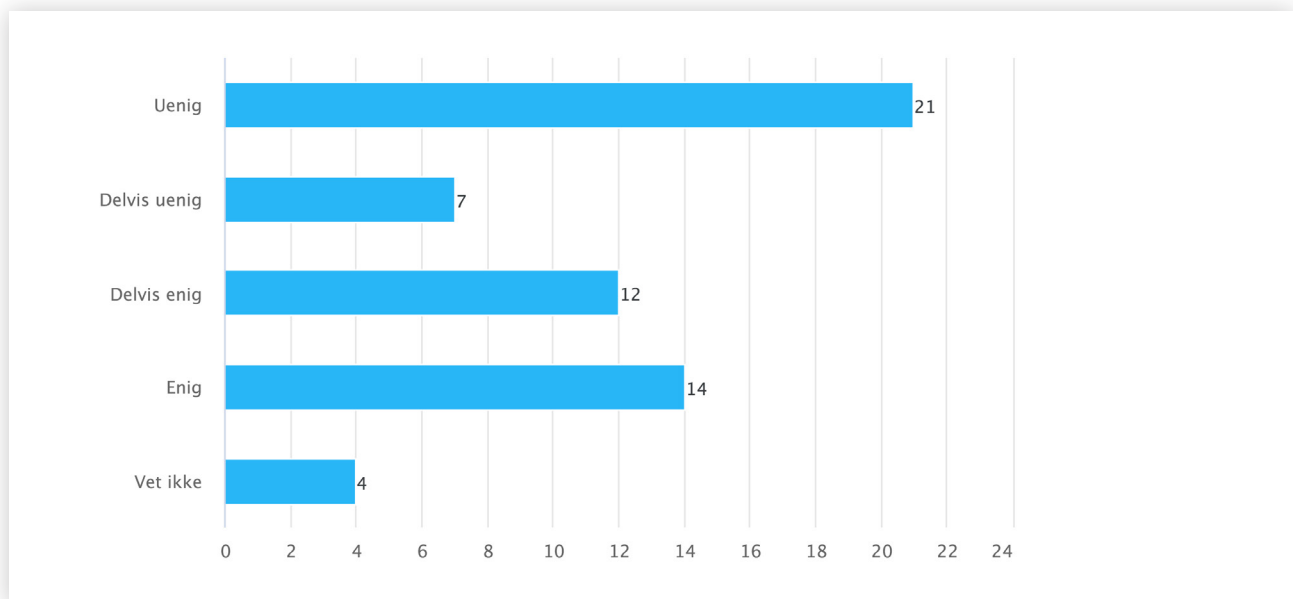
5. Institusjonstilbud

Nær halvparten av barnevernlederne sier at færre barn har blitt plassert på institusjon i 2022

Siden barnevernsreformen trådte i kraft har kommunene fått en økt egenandel for institusjonsplasser, og man har sett en nasjonal nedgang i antall institusjonsplasser som beskrevet i regjeringens forslag til statsbudsjett 2023. Vi har spurt barnevernlederne om de opplever at færre barn har blitt plassert på institusjon. Som figuren viser så mener nær halvparten det, mens den andre halvparten er uenig i at det er færre som har blitt plassert på institusjon.

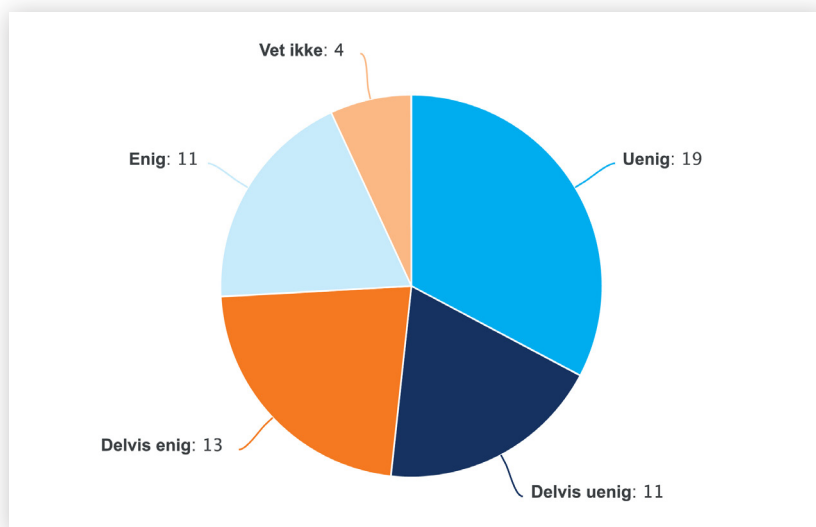

Figur 32 **Færre barn har blitt plassert på institusjon i 2022.** September 2022.

Vi ba barnevern lederne om å ta stilling til følgende standpunkt «Jeg erfarer at det settes av mindre midler enn tidligere til institusjonsplasser i handlings- og økonomiplanen til kommunen». Som figuren under viser, så sier 51 prosent av barnevern lederne at de ikke erfarer at det settes av mindre midler, mens 41 prosent erfarer at dette er tilfelle.

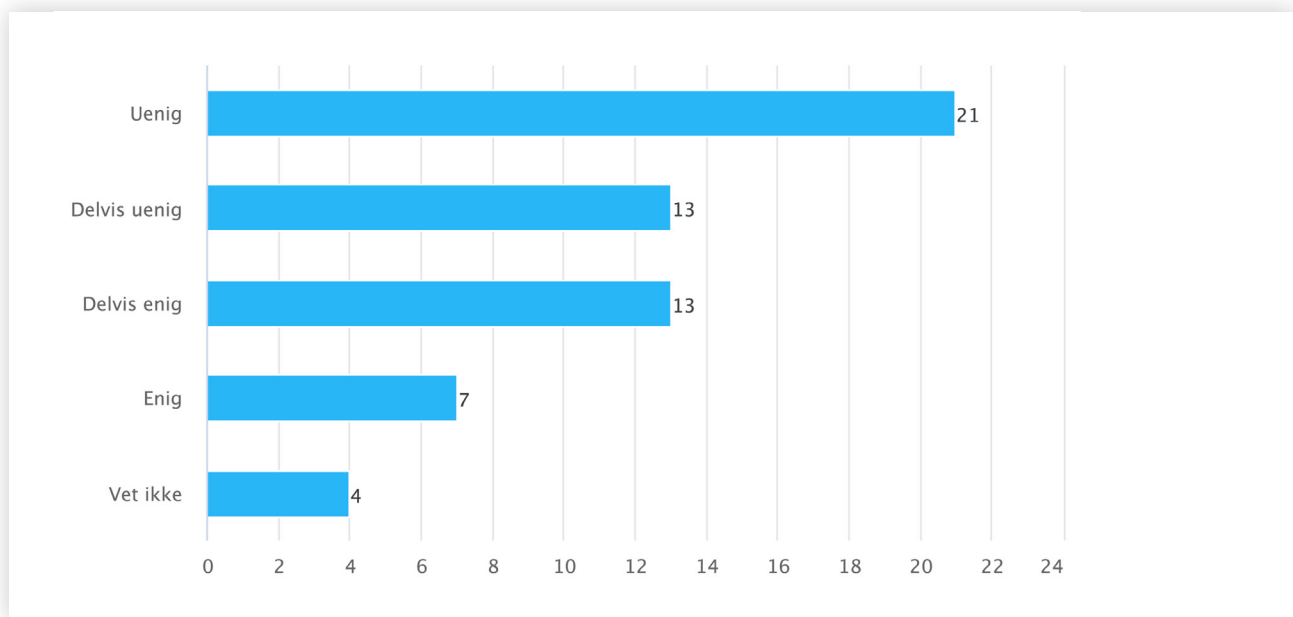
Figur 33 **Jeg erfarer at det settes av mindre midler enn tidligere til institusjonsplasser i handlings- og økonomiplanen til kommunen.** September 2022.

Videre har vi utforsket hvorvidt kommunens økte egenandel knyttet til plasseringer i institusjon og den nasjonale nedgangen i institusjonstilbud, medfører at barn som trenger et slikt tilbud ikke får dette. Her svarer nærmere 60 prosent av barnevern lederne at de er uenig eller delvis uenig i dette, mens 35 prosent er enig eller delvis enig. Figuren under viser samtlige svar på dette spørsmålet.

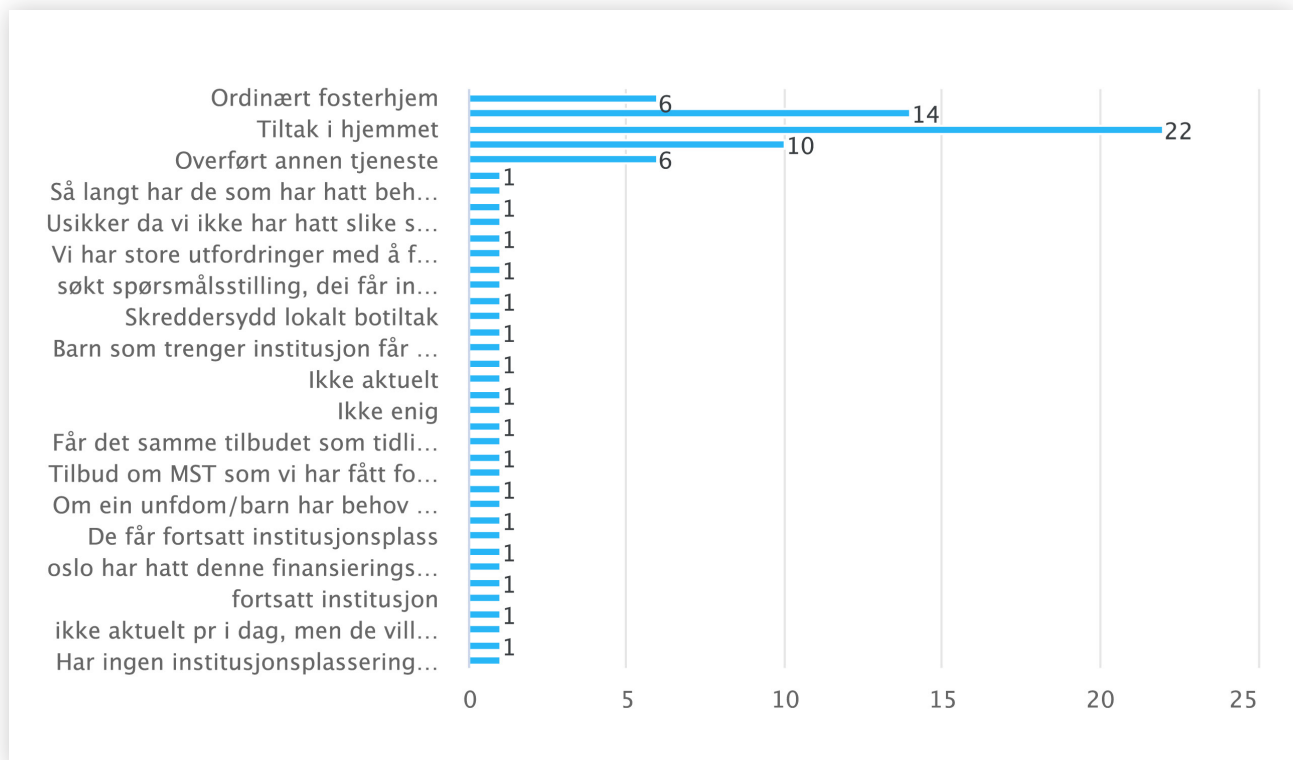

Figur 34 **Jeg er bekymret for at endringene har medført at barn som trenger et institusjonstilbud ikke får det.** September 2022.

Som en oppfølging av spørsmålene overfor lurte vi på hvilke tilbud barn som tidligere ville fått en institusjonsplass, får nå. Her kunne barnevernlederne huke av på flere alternativer, samt legge inn egne alternativer. De fleste barnevernlederne har huket av på tiltak i hjemmet, spesialisert fosterhjem, hybel med oppfølging, ordinært fosterhjem og overført annen tjeneste. Se figur under.

Figur 35 **Barn som tidligere ville fått en institusjonsplass, får vanligvis disse/disse alternative tilbudene/tilbudet nå.** September 2022.

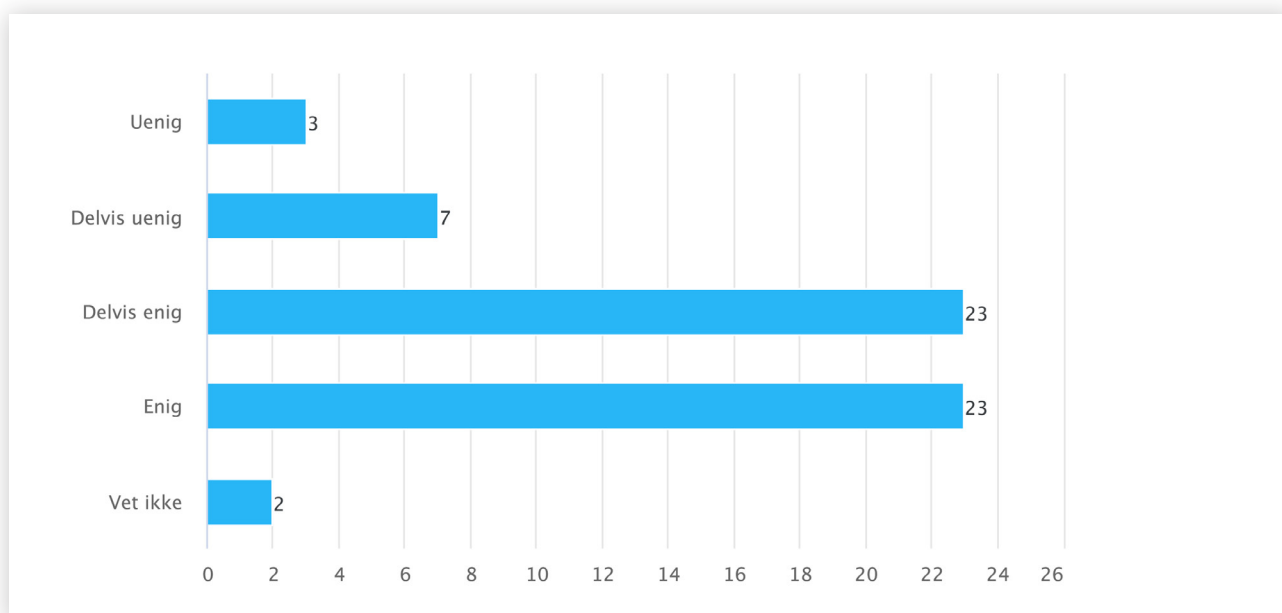
6. Ettervern

Nær 80 prosent av barneverntjenestene er enig eller delvis enig i at de har tilstrekkelige ressurser til å levere gode ettervernstiltak

Retten til ettervern etter barnevernloven er utvidet med to år, og gjør at unge voksne som har eller nylig har mottatt tiltak fra barnevernet, har rett til ettervern fram til fylte 25 år. Tiltaket er ment å gi viktig støtte i overgangen til voksenlivet. Hvorvidt tjenestene er rustet til å etterfølge utvidelsen av ettervern søkes belyst i undersøkelsen.

På spørsmål om barneverntjenesten har tilstrekkelig ressurser til å innføre gode og tilpassede ettervernstiltak til ungdom fram til 25 år, svarer 79 prosent seg enig eller delvis enig. 17 prosent sier seg uenig eller delvis uenig.

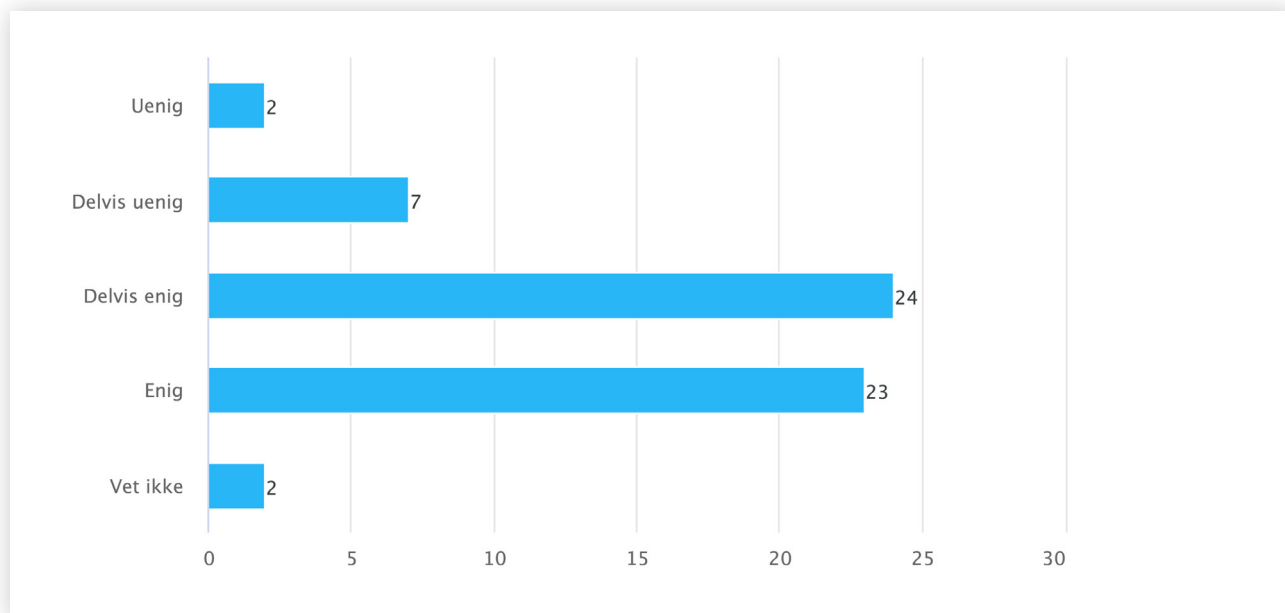
Figur 36 **Min barneverntjeneste har tilstrekkelig ressurser til å innføre gode og tilpassede ettervernstiltak til ungdom fram til 25 år.** September 2022.

Fordelingen av svar er omtrent den samme som på spørsmålet om barneverntjenesten er i stand til å levere godt ettervern til alle som ønsker det, også dem på vei ut av spesialiserte fosterhjem og institusjon. Se figur under.

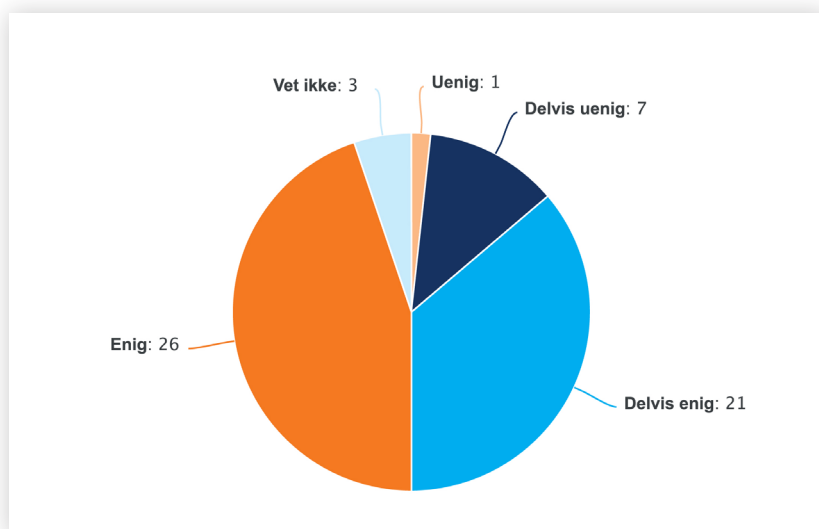

Figur 37 **Min barneverntjeneste er i stand til å levere godt ettervern til alle som ønsker det, også dem på vei ut av spesialiserte fosterhjem og institusjon.** September 2022.

Barnevernlederne mener tjenestene har gode rutiner for å fange opp ungdom som takker nei til ettervern før fylte 18, men som senere ønsker å oppta ettervern, med 81 prosent som sier seg enig eller delvis enig. 13 prosent svarer at de er uenig eller delvis uenig.

Figur 38 **Min barneverntjeneste har gode rutiner for å fange opp ungdom som takket nei til ettervern før fylte 18, men som senere ønsker å oppta ettervern.** September 2022.

50 av 58 respondenter svarer at telefonsamtaler benyttes for å fange opp ungdom som på et senere tidspunkt ønsker å oppta ettervern. 23 respondenter svarer digitalt brev, 16 fysisk brev og 8 svarer e-post.

1. Litt om din tjeneste

Vi ønsker å vite mer om din barneverntjeneste for å bedre forstå og analysere svarene i undersøkelsen. Svarene på spørsmålene vil være anonyme og vil ikke bli brutt ned slik at de kan identifisere enkeltpersoner eller tjenester.

a. Hvilken Bufetat-region tilhører din barneverntjeneste?

☐ Midt-Norge ☐ Nord ☐ Sør ☐ Vest ☐ Øst

b. Hvor mange årsverk var det i din barneverntjeneste per september 2022?

c. Er din barneverntjeneste en del av et interkommunalt samarbeid?

☐ Ja ☐ Nei

2. Status for din barneverntjeneste

a. Hva tenker du vil være en forsvarlig saksmengde for en saksbehandler/kontaktperson å ha ansvaret for i din barneverntjeneste?

b. Hvor stor andel av saksbehandlere/kontaktpersonene i din tjeneste oppfyller kompetansekravene barnevernreformen legger opp til?

c. I vår tjeneste sikrer vi reell medvirkning fra barn og unge i hvordan vi jobber på tjenestenivå.

☐ Uenig ☐ Delvis uenig ☐ Delvis enig ☐ Enig ☐ Vet ikke

d. Utdyp gjerne hvordan barn og unge er med på å utvikle barneverntjenesten.

e. Tilstandsrapporteringen til kommunestyret resulterer i at de folkevalgte tar eierskap, og dermed gir tydelige prioriteringer og vedtak for barneverntjenesten

☐ Uenig ☐ Delvis uenig ☐ Delvis enig ☐ Enig ☐ Vet ikke

f. Hvordan mener du politikerne kan få et større engasjement og eierskap til arbeidet for utsatte barn?

3. Institusjon

Barnevernreformen har økt kommunens egenandel knyttet til plasseringer på institusjon. Vi er interessert i hvordan dere tror disse endringene har påvirket bruken av institusjon i deres tjeneste.

a. Færre barn har blitt plassert på institusjon i 2022.

☐ Uenig ☐ Delvis uenig ☐ Delvis enig ☐ Enig ☐ Vet ikke

VEDLEGG 1 SPØRRESKJEMA

b. Jeg erfarer at midlene som det nå settes av i handlings – og økonomiplanen ikke dekker det samme antall institusjonsplasser som tidligere.

☐ Uenig ☐ Delvis uenig ☐ Delvis enig ☐ Enig ☐ Vet ikke

c. Jeg er bekymret for at endringene har medført at barn som trenger et institusjonstilbud ikke får det.

☐ Uenig ☐ Delvis uenig ☐ Delvis enig ☐ Enig ☐ Vet ikke

d. Barn som tidligere ville fått en institusjonsplass, hvilke alternative tilbud vil disse få/får vanligvis disse?

☐ Ordinært fosterhjem ☐ Spesialisert fosterhjem ☐ Tiltak i hjemmet
☐ Hybel med oppfølging ☐ Overført annen tjeneste

4. Fosterhjem

Barnevernreformen har medført nye oppgaver til kommunene knyttet til fosterhjem. Vi er interessert i å vite i hvilken grad din tjeneste følte seg rustet til å løse disse nye oppgavene.

a. Min kommune klarer å rekruttere nok ordinære fosterhjem tilsvarende behovet.

☐ Uenig ☐ Delvis uenig ☐ Delvis enig ☐ Enig ☐ Vet ikke

b. Min kommune klarer i økende grad å rekruttere fosterhjem i slekt og nettverk.

☐ Uenig ☐ Delvis uenig ☐ Delvis enig ☐ Enig ☐ Vet ikke

c. Min tjeneste opplever det som utfordrende å plassere søsken som bør vokse opp sammen i samme fosterhjem?

☐ Uenig ☐ Delvis uenig ☐ Delvis enig ☐ Enig ☐ Vet ikke

d. Bufetat har ikke bistandsplikt på spesialiserte fosterhjem til kommunene. Samtidig har kommunene fått begrenset mulighet til å kjøpe fosterhjem fra private aktører. Hvordan påvirker dette barneverntjenestens mulighet til å gi spesialiserte tilbud til barn med store behov som trenger dette tilbudet?

☐ I stor grad ☐ I liten grad ☐ Vet ikke

e. Min tjeneste utbetaler arbeidsgodtgjørelse i tillegg til tapt arbeidsfortjeneste ved fullt frikjøp av fosterforeldre.

☐ Ja ☐ Nei

f. Min tjeneste utbetaler arbeidsgodtgjørelse i tillegg til tapt arbeidsfortjeneste ved delvis frikjøp av fosterforeldre.

☐ Ja ☐ Nei

5. Hjelpetiltak og samarbeid med andre tjenester

Barnevernsreformen har gitt økt ansvar for å følge opp familiene, og tilpasse tjenestene slik at de møter utfordringene hos den enkelte familie. Vi ønsker å vite om tjenesten din klarer å tilby hjelpetiltak for familier med spesielle utfordringer, og hvordan dere samarbeider med andre tjenester for å møte disse utfordringene.

a. Min tjeneste har tilgang til spesifikke hjelpetiltak for barn og familier med problemer knyttet til vold i hjemmet.

☐ Uenig ☐ Delvis uenig ☐ Delvis enig ☐ Enig ☐ Vet ikke

b. Min tjeneste har spesifikke hjelpetiltak for unge med rus-, vold- eller lignende atferdsproblemer.

☐ Uenig ☐ Delvis uenig ☐ Delvis enig ☐ Enig ☐ Vet ikke

c. Min tjeneste har spesifikke verktøy for å hjelpe familier med økonomiske utfordringer.

☐ Uenig ☐ Delvis uenig ☐ Delvis enig ☐ Enig ☐ Vet ikke

d. Min tjeneste samarbeider tverretatlig opp mot foreldre og familier med store levekårsutfordringer og svak tilknytning til arbeidslivet.

☐ Uenig ☐ Delvis uenig ☐ Delvis enig ☐ Enig ☐ Vet ikke

e. Min tjeneste har et godt og systematisk samarbeid med BUP slik at barn og unge med psykiske plager tilbys hjelp dersom én av våre tjenester ikke har kapasitet.

☐ Uenig ☐ Delvis uenig ☐ Delvis enig ☐ Enig ☐ Vet ikke

f. Min tjeneste har fått bekymringsmeldinger fra skolen om skolevegring som skolen burde håndtert selv?

☐ Uenig ☐ Delvis uenig ☐ Delvis enig ☐ Enig ☐ Vet ikke

g. Jeg opplever at andre hjelpeinstanser (helse, BUP, skole etc.) overlater ansvaret til barnevernet når vi kommer inn i saken?

☐ Uenig ☐ Delvis uenig ☐ Delvis enig ☐ Enig ☐ Vet ikke

h. Hvis enig/delvis enig over – hvilke tjenester opplever du at dette er tilfellet hos:

☐ Skole ☐ Barnehage ☐ PPT ☐ BUP
☐ Kommunal helsetjeneste ☐ NAV ☐ Kriminalomsorgen

i. Jeg tror hovedmotivasjonen bak dette er:

☐ Økonomi ☐ Mangel på kunnskap ☐ Mangel på kapasitet ☐ Mangel på tiltak

6. Lettere veilednings- og forebyggende tiltak: verktøy og kapasitet

Kommunen er pålagt å drive forebyggende arbeid etter § 3-1 i barnevernloven, et krav som ble skjerpet fra 01.01.22. Vi lurer på om din tjeneste har verktøy og kapasitet nok til å hjelpe familier med lettere veilednings- og forebyggende tiltak. I noen kommuner ligger deler av disse tiltakene utenfor barnevernstjenesten, mens i andre ligger alt under barnevernet.

a. Min tjeneste har den nødvendige kapasitet til levere veiledning og lettere forebyggende tiltak til familiene i kommunen.

☐ Uenig ☐ Delvis uenig ☐ Delvis enig ☐ Enig ☐ Vet ikke

b. Hvis uenig/delvis uenig - hva er årsaken til at dere ikke klarer å levere og prioritere slike tiltak?

☐ Ressursmangel ☐ For få ansatte ☐ Kompetansemangel
☐ Mangler riktig verktøy/fremgangsmåte ☐ Annet

7. Tyngre forebyggende tiltak: verktøy og kapasitet

Barnevernet har også ansvaret for barnefamilier med omfattende behov. Vi er interessert i å vite hvordan du anser din barneverntjenestes kapasitet til å levere og prioritere de mest omfattende forebyggende tiltakene til familier med komplekse og sammensatte behov, for å forhindre at en eventuell omsorgsovertagelse blir nødvendig.

a. I min kommune jobber ulike tjenester sammen (BUP, skole, helse osv.) som gjør at vi klarer å levere omfattende hjelpetiltak til familier med komplekse og sammensatte behov.

☐ Uenig ☐ Delvis uenig ☐ Delvis enig ☐ Enig ☐ Vet ikke

b. Min tjeneste har de nødvendige verktøyene til å levere omfattende forebyggende tiltak til familier med komplekse og sammensatte behov.

☐ Uenig ☐ Delvis uenig ☐ Delvis enig ☐ Enig ☐ Vet ikke

c. Min tjeneste har den nødvendige kapasiteten til å levere og prioritere omfattende forebyggende tiltak til familier med komplekse og sammensatte behov.

☐ Uenig ☐ Delvis uenig ☐ Delvis enig ☐ Enig ☐ Vet ikke

d. Hvis uenig/delvis uenig: hva er årsaken til at dere ikke klarer å levere og prioritere disse sakene?

☐ Ressursmangel ☐ For få ansatte ☐ Kompetansemangel
☐ Mangler riktig verktøy/fremgangsmåte ☐ Annet

8. Ettervern

Nå er retten til ettervern etter barnevernloven utvidet med to år, og gjør at unge voksne som har eller nylig har mottatt tiltak fra barnevernet har rett til ettervern fram til fylte 25 år. Tiltaket er ment å gi viktig støtte i overgangen til voksenlivet. Vi er interessert i å finne ut av hvordan din tjeneste er rustet til å etterfølge utvidelsen av ettervern for barna i din kommune.

a. Min barneverntjeneste har tilstrekkelig ressurser til å innføre gode og tilpassede ettervernstiltak til ungdom fram til 25 år.

☐ Uenig ☐ Delvis uenig ☐ Delvis enig ☐ Enig ☐ Vet ikke

VEDLEGG 1 SPØRRESKJEMA

b. Min barneverntjeneste er i stand til å levere godt ettervern til alle som ønsker det, også dem på vei ut av spesialiserte fosterhjem og institusjon.

☐ Uenig ☐ Delvis uenig ☐ Delvis enig ☐ Enig ☐ Vet ikke

c. Min barneverntjeneste har gode rutiner for å fange opp ungdom som takket nei til ettervern før fylte 18, men som senere ønsker å oppta ettervern.

☐ Uenig ☐ Delvis uenig ☐ Delvis enig ☐ Enig ☐ Vet ikke

d. Våre rutiner for å fange opp ungdom som på et senere tidspunkt ønsker å oppta ettervern omfatter

☐ fysisk brev ☐ digitalt brev ☐ e-post ☐ telefonsamtaler ☐ annet

9. Omsorgsovertagelse

Den norske stat har blitt felt flere ganger i Den europeiske menneskerettsdomstol. Det har medført at Høyesterett har gitt nye føringer for arbeidet i norsk barnevern. Vi er interessert i hvordan disse domsavgjørelsene har påvirket arbeidet i din barneverntjeneste.

a. Jeg opplever at min tjeneste innvilger mer samvær enn tidligere, som følge av dommene i EMD.

☐ Uenig ☐ Delvis uenig ☐ Delvis enig ☐ Enig ☐ Vet ikke

b. Jeg opplever at min tjeneste har egnede fasiliteter for samvær, som bidrar til å skape gode rammer for å ivareta og utvikle relasjonen mellom barn og biologisk familie.

☐ Uenig ☐ Delvis uenig ☐ Delvis enig ☐ Enig ☐ Vet ikke

c. Min tjeneste har gode faglige rutiner for tilbakeføring av barn.

☐ Uenig ☐ Delvis uenig ☐ Delvis enig ☐ Enig ☐ Vet ikke

d. Foreldre benytter seg ofte av støtteperson i undersøkelsesfasen

☐ Nei I liten grad ☐ I noe grad ☐ I stor grad ☐ Vet ikke

e. Jeg opplever at støtteperson er et nøytralt bindeledd i undersøkelsesfasen

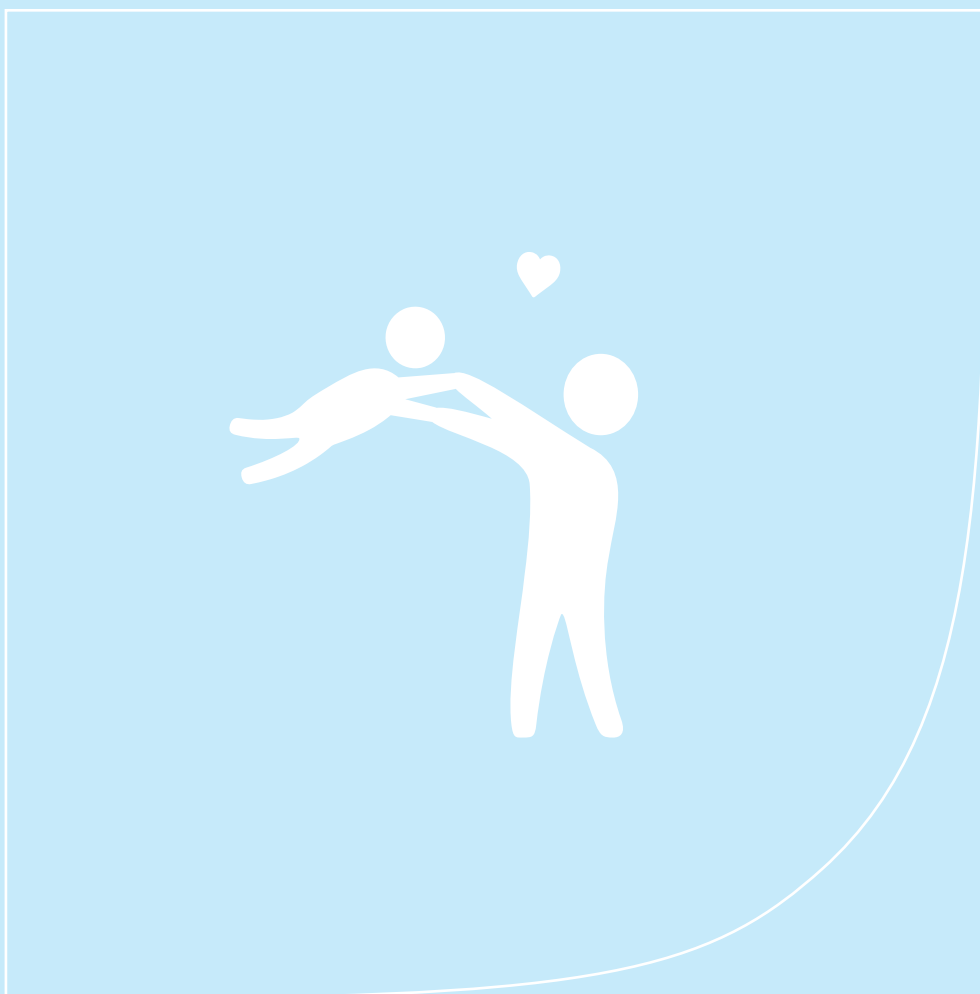
☐ Nei I liten grad ☐ I noe grad ☐ I stor grad ☐ Vet ikke

f. Foreldre som opplever omsorgsovertagelse benytter seg av oppfølging veiledning, kurs, hjelp) som gis av tjenesten i etterkant av en plassering

☐ Uenig ☐ Delvis uenig ☐ Delvis enig ☐ Enig ☐ Vet ikke

g. Jeg opplever at barns rettsikkerhet og rett til personvern utfordres av foreldrene i uformelle kanaler som sosiale medier i forbindelse med pågående vurderinger/saker i barnevernet?

☐ Nei I liten grad ☐ I noe grad ☐ I stor grad ☐ Vet ikke

SOS
BARNEBYER

sos-barnebyer.no